

Najväčší poklad na zemi.

ento predmet, o ktorom chcem napísať krátky článok, je neobyčajne rozsiahly. Keby som žil ešte 50 rokov, mal by som do smrti každý deň čo o ňom písať.

Že vraj najväčší poklad na zemi! Čo je to, čo to len môže byť, zvedavo čakáš odpoveď, m. čitateľu, na túto otázku? Odpoveď je síce krátkučka, ale tak radostná, že nebo a zem nevysloviteľnou radosťou naplní, keď ti ju sdelím.

Najväčší poklad na zemi je *svätá omša*. Ktorá svätá omša? Každá svätá omša, či spievaná, alebo tichá, či ju slúži Svätý Otec, hlava celého katolíckeho sveta, alebo biskup, či farár, alebo kaplán, či rehoľný kňaz, či missionár, účinkujúci medzi pohanmi, alebo missie vydržiaiaci po farách, či svätého života kňaz, alebo chybný kňaz, každá svätá omša *bola, je a bude* najväčším pokladom na zemi.

Drahocenosť tohoto pokladu, svätej to omše, rozum ľudský nepochopí a ani jazyk ľudský, akýkoľvek výrečný, ju dostatočne nevychváli. Keby sv. Ján Zlatoústý, alebo nejaký Serafín — hlavný anjel — z neba mal teraz písať o svätej omši, istý som, že by takto začal písať: „Čo aj nebeskými písmenami, čo aj nebeskou múdrosťou budem písať o svätej omši, to bude toľko, ako kvapka vody primeraná ku vodám nesmiernym — morským celého sveta.“

A prečo je svätá omša tým najdrahocenejším pokladom? Preto, lebo každá svätá omša je nič iného, ako *skutočne sprítomená, ohnovená, opakovaná križová smrť Ježiša Krista*. V každej sv. omši tajuplným a nepochopiteľným spôsobom zase *umiera* Ježiš Kristus, náš láskavý Spasiteľ, opravdivý Boh a spolu aj opravdivý človek. Čo sa robilo na Kalvárii v Jeruzaleme pred 1895 rokmi, to isté sa robí v každej svätej omši, či sa slúži v

Detve, alebo v Stankovanoch, či v Trstenej alebo v Ríme, tu všetko jedno, lebo prvá svätá omša slúžená prvým veľkým Pánom Ježišom a slúžená trebárs i tým najposlednejším k zom, je *tá istá obeta*, je tá istá svätá omša, ktorá Otcu nebes mu nevysloviteľnú radosť spôsobí.

Ó, keby to svet veril, čo som teraz napísal, z povďačne že nám Ježiš Kristus tento najdrahocenejší poklad nechal zemi, každý človek by túto zem každodenne bozkával a kost naše boly by každý deň preplnené veriacimi, ktorí by tam pohnute kľačali, ako mramorové sochy?!

Lenže jedna čiastka ľudí neverí, čo píšem o svätej omši druhá čiastka zase zabúda na to, čo nás cirkev katolícka o d hocennosti omše svätej učí. Ešte i veriaci katolíci zabúdajú to, čo píše biskup Fornerius, keď so živou vierou presvedč tvrdí o svätej omši toto: Kto necíti veľký hriech na svojom s domí a takýmto duchom nábožne je prítomný na svätej om vykoná Bohu milší skutok a viac si zasluhuje, ako čo by pu val do Jeruzalema, kde Ježiš Kristus za nás zomrel; Pánu E hu milšiu vec koná, ako čoby sa bičoval, postil a celý svoj m jetok rozdal chudobným.

Ludia nemyslia na to: „že s jedinkou omšou svätou bý Pánu Bohu o mnoho príjemnejšia služba preukázaná, ako k by volakto všetky ctnosti vykonal a všetky možné bolesti muky pretrpiac ku cti a sláve Božej ich obetoval.“ Tak je napísané v omšovej knihe roku 1634. vydanej. To sú zlaté sl vá, ktoré svedčia, že na zemi Pánu Bohu najmilším dobrý skutkom je: *slyšanie svätej omše*.

Ty môžeš, m. čitateľu, denne mnohé dobré skutky kona ako na príklad: postíš sa o chlebe a o vode, môžeš kľačať za d hodiny, môžeš sa zaprieť, premáhať oči, uši, jazyk, môžeš o sluhovať chorých, ale nemôžeš vykonať takého dobrého skutk ktorý by sa rovnal slyšaniu svätej omše a ktorý by bol tak Pá nu Bohu milým, ako prítomnosť na svätej omši.

Jak dojímavý je *Veľký Piatok!* Ešte i ľahostajní kresťani idú v ten deň do chrámu Božieho, aby sa tam rozpamätali n smrť Ježišovu a za ňu sa Mu poďakovali. Pod dôjmom rozp mienky ukrutnej smrti Ježišovej ľudia sú vtedy všeobecne do jatí, pohnutí, smutní, ba mnohí i plačú. No a keď už Veľký Pia tok, v ktorý sa odbavuje len pamiatka prehroznej smrti Ježišc vej, tak ťahá ľudí do kostola, čo potom má robiť svätá omša ktorá je nie púhou pamiatkou, ale *skutočným obnovením tejž smrti Ježišovej?!*

Veril to sv. Ludvík, kráľ francúzsky, a preto každý bož deň bol prítomný na svätej omši. Veril to sv. *Izidor*, paholok, i preto len pod tou podmienkou slúžil, keď mu gazda povolil, ž každý deň mohol byť aspoň na jednej svätej omši prítomný Verila to sv. *Hedviga*, a preto každý deň bola prítomná na vš tkých sv. omšiach, ktoré boly slúžené v tom kostole, ktorý je bol najbližším.

Najkrajší príklad v tejto veci nám dala Bolestná Matka Ježišova, preblahoslavená Panna Maria. Ako vieme, žila u sv. Jána Evanjelistu, ktorý každý deň slúžil svätú omšu a na tejto každodennej svätej omši Matka Bolestná s takou horlivosťou bola prítomná, že túto Jej pobožnosť opísať alebo napodobniť nemožno.

Ja žijem v tom presvedčení, že na druhom svete, vo večnosti, tak v očistci ako i v pekle, duše najviac preto nariekajú, že ten najväčší poklad zeme, sväté omše zanedbaly a že i v robotné dni — keď mohli — neboly na nich prítomné.

Štrbáň.

Damoklesov meč.

Damokles bol jeden z pochlebňíkov syrakuského kráľa — tyrana Dionysia. Raz Damokles zvláštne lichotil kráľovi, jak je šťastný v kráľovskej hojnosti a vznešenosti svojej. Damokles si prial, aby bol na jeho mieste. Kráľ vedel dobre, jako je nenávidený pre svoju ukrutnosť, a koľkým úkladom je život jeho vystavený. Preto kázal, aby Damokles odený bol do rúcha kráľovského a sa posadil k stolu kráľovskému. Tu mu byly predložené na samom zlate a striebre tie najchutnejšie jedlá a najlahodnejšie nápoje. Množstvo otrokov čakalo na blízku, aby vyplnilo každý pokyn jeho.

Kto bol šťastnejší a blaženejší nad Damoklesa? Ale keď si najviac všetko ochutnával a pochvaľoval, pozdvihol nenazdajky zrak svoj na hor. A čo videl? Nad hlavou svojou zavesený meč na nitke. Meč mohol každú chvíľu spadnúť a pretiať mu hlavu. Damoklesovi odišla hneď všetka chuť k jedeniu a k pitiu. Všetek ustrašený rýchle utiekol od stola, na čo kráľ Dionysius sa vyslovil: Také je šťastie tyranov, žijú síce v lesku a hojnosti, a vždy sa musia báť náhlejši smrti.

Avšak také je i šťastie hriešnika nekajúceho. Pre hriešnika môže náhle prísť smrť. Náhle môže byť odvolaný pred súd Boží a odsúdený k večným trestom pekelným. Či nevypadá to tak, ako

keby nad jeho hlavou bol na nitke zavesený meč spravdivos Božej? Meč zavesený nad Damoklesom hrozil len smrťou časno ale meč spravdivnosti Božej, visiaci nad hriešnikom, hrozí smrťou večnou. A ešte chytřejšie, než sa mohla pretrhnúť niť, na ktorú visel meč Damoklesov, môže sa pretrhnúť niť hriešneho života ľudského.

Preto nemali by sme, my hriešnici, odkladať s pokánim, lež nevieme, kedy a jak nás Pán Boh k sebe povolá. „Nehovor: zhreš som a čo sa mi za to smutného prihodilo? . . . Ani nepridávaj hriec ku hriechu.“ (Sirach 5, 4. 5.) P. Bertrand, O. Pr.

Svätý Ruženec.

„Príď kráľovstvo tvoje.“

Nemôžem v sebe potlačiť pohnutie, kedykoľvek naskytne sa mi príležitosť niečo nového čítať o najnovších mučeníkoch našej sv. Cirkve, našej sv. viery, o kaťolíkoch v Mexiku, ktorí za našich časov krv svojú vylievajú, životy obetujú za Krista Pána, Boha svojho, za vieru svoju. Najdojímavejšie pôsobí na mňa: ten zbožný výkrik, akým lúčia sa s týmto časným životom, s touto zemou: „Nech žije náš kráľ, Kristu!

Ježiš!“

Nebožiatka, oni umierajú, lež z duše želajú život Ježišov Kráľovi, za ktorého všetko i samý život svoj obetujú. O šťastní kresťania, o blažení mučeníci Kristovi! Kofká odplata čaká na vás v nebesiach!

Keď nešťastní židia priviedli Pána Ježiša pred Piláta, medzi vymyslenými žalobami i túto vyriekli proti nemu: „vydáva sa za Kráľa.“ — A keď sa ho Pilát opýtal: „Teda kráľ si ty?“ odpovedal mu Pán Ježiš: „Ty sám hovoríš, že som ja Kráľ. Ale moje kráľovstvo nie je z tohoto sveta. Keby kráľovstvo moje bolo z tohoto sveta, moji slúžobníci iste by bojovali, aby som nebol vydaný židom.“ (Ján 18, 36—37.) — Židia žalujú na Pána Ježiša Krista, že sa robí Kráľom, teda je skutočne kráľ. On sám o sebe zdôrazňuje, že je kráľom, len nie takým, akými sa honosí tento svet. Jeho kráľovstvo nenie z tohoto sveta. Jeho kráľovstvo je kráľovstvom duše, kráľovstvom, ktoré založil na tomto svete pre duševný život a kráľovstvom, ktoré pripravil v nebesiach pre ľudí jeho milujúcich a Jemu verných.

O toto kráľovstvo sa uchádzame, keď sa modlíme „príď kráľovstvo tvoje.“

Máme Kráľa a jakého kráľa! Sv. Ján vo svojom videní opisuje nášho Kráľa, ktorého videl uprostred siedmych zlatých svietnikov podobného Synovi človeka, odetého dlhým rúchom a na prsiach prepásaného zlatým pásom“ . . . a potom pokračuje: „A keď som ho uzrel, padol som mu k nohám ako mŕtvy.“

Tu položil svoju pravicu na mňa a povedal: Neboj sa, ja som prvý a posledný a živý; bol som mŕtvy, a hľa, živý som na veky vekov, a mám kľúče od smrti a od pekla.“ Toto píše sv. Ján v I. hlave svojho Zjavenia a v 19. hlave dokladá, že „mä na rúchu a na svojich bedrách napísané: Kráľ kráľov a Pán pánov.“

Toto je náš Kráľ, jednorodený Syn Boží, Ježiš Kristus Pán náš.

Tento láskavý a najjasnejší náš Kráľ vydal najmilostivejší úkaz svojim apoštolom a ich nástupcom: „Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohoto ovčínca, i tie mám priviesť, a budú počúvať môj hlas; a bude jeden ovčinec a jeden pastier.“ (Ján 10, 16.) A keďže „daná mi je všetka moc na nebi i na zemi, idte, učte všetky národy a krstite ich: V mene Otca i Syna i Ducha Svätého; učte ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal.“ (Matúš 28, 18—20.) Kráľ vydal rozkaz, a ten rozkaz zachovali a plnili na vlas jeho ministri a ich nástupcovia až po dnes plnia a zachovávajú ho. „Jako mňa poslal Otec, tak i ja posielam vás.“ — Sami apoštoli hneď po poslaní Ducha Svätého podelili medzi sebou celý vtedy známy svet, hlásali sv. Evanjelium všade, kde sa len obrátili, krstili a zakladali cirkev v Európe, Ázii, Afrike. „Po celej zemi rozlieha sa ich zvuk, a až do končín okršleku zeme ich slová.“ (Žalm. 18, 5.) Títo zachovali a vyplnili rozkaz Kráľov do poslednej litierky, a pravdu čistého Evanjelia spečatili svojou smrťou. Odsťahovali sa do kráľovstva, ktoré svetu hlásali, avšak ich dielo netrpelo prietrž, to bolo pokračované ďalej a stále až do dnešného dňa. Cirkev svätá vždy vychovala nástupcov, a Kráľ posielal a posielala ich stále po svete. Toto je dielo misionárske, ktoré s napnutím všetkých svojich síl pracuje na rozšírení kráľovstva Ježišovho.

Dnes už niet krajiny na tejto zemi, kde by Evanjelium nebolo hlásané. Niet krajiny, kde by neboli ľudia, ktorí poznajú Najjasnejšieho Kráľa Ježiša. Missionári pracujú so všetkým úsilím na rozšírení kráľovstva božieho; keď to záujem kráľovstva vyžaduje, obetujú i svoj život. Veď tisíce missionárov položilo už svoj život a zmáčalo zem svojou krvou za kráľovstvo Kristové.

Ale dielo misionárske volá i po našej pomoci. Hľa, keď Šimon-Peter, na rozkaz Majstra svojho, Pána Ježiša, rozostrel sieť, zahrnul také množstvo rýb, že nútený bol zakývať i súdruhom s druhej lodi, aby mu prišli na pomoc. — Takto aj naši horliví missionári kývajú, volajú na nás, aby sme im pomáhali. Čítajte misionárske časopisy, Posla Božského Srdca, a dočítate sa, ako úpenlive prosia so všetkých strán o našu pomoc. Už to i sv. stolica rímska požaduje od nás, keď nám nakladá pri každej pobožnosti pamätať na sv. missie, a okrem modlitby, dľa možnosti, i halierom podporovať ich. Niet na zemi kráľovstva, kde by obyvatelia neskladali svoje groše na oltár vlasti v

podobe dane. Kráľovstvo Ježiša Krista tiež pýta od nás, svojich to poddaných, takúto daň, a blažený ten katolík, ktorý dľa možnosti obetuje na kráľovstvo Krista svoj halier, ako jedno slepé dievča, ktoré 36 korún prinieslo istému kňazovi na sväté missie. Kňaz vidiac chudobu dievčata, ktorá bola ešte zväčšená slepotou, uvažoval, že táto obeta prevyšuje jej primeranosť s chudobou, i povedal dievčaťu: „Ale, dieťa moje, veď ty si chudobné dievča, nemôžeš sa natoľko ukrátiť.“ — Ale slepá ostávala na svojom, odôvodňujúc svoju štedrosť takto. Sám uznáte, dôstojný pane, že je to nie mnoho. Ja košíky pletiem a keďže som slepá, jedno mi je, či vo dne pri svetle, či v noci vo tme. Ja teda nepotrebujem svetla ani v noci, nuž čo iní vydajú na svetlo, ja som usporila a oddávam to na sv. missie. (Anton Nagy. Katekizmus v príkladoch.)

Jaký je toto oduševňujúci príklad! Koľko sa v našich katolíckych rodinách minie na celkom zbytočné veci! Koľko len tá nešťastná nádhera zhltnie! Ako mnoho je tých bohatých, ktorí pri svojom dobrobyte a šťastí nepamätajú na Kristove kráľovstvo. A keď sú v kostoloch oznámené a držané takzvané ofery na missie, musím vyznať, že bohatí hanbia sa ísť okolo oltára a chudobní zase nemajú z čoho dať; poniektorí však radšej by vzali, jako dali.

Buďte milosrdní a milosrdenstva dôjdete; dajte a bude vám dané a pritom vrúcne sa modlievajte Otče náš a v ňom: príď kráľovstvo tvoje!

Vendelin Schwarz.

Staroveká rozprávka.

Jeden pyšný egyptský faraón (tojest panovník) išiel poobzerat svoje stavby. Práve vtedy stavali jednu ohromne veľkú pyramidu, tojest jedno štvoruholné, ozrutné stavisko, ktoré v rohu vrcholilo a pod ktorým sa egyptskí panovníci dali pochovávať. Faraón k tým, ktorí v jeho blízkosti stáli, takto riekol:

„Hľa, táto podivná stavba bude hlásať moje meno!“

Naraz jeden bolestný výkrik zavznel. Jeden pri stavbe pracujúci otrok padnul pod ťarchou jedného veľkého kameňa, ktorý sa naň srútil. Jeho súdruhovia mu chceli na pomoc pribehnúť, avšak nemilosrdný faraón im zakričal:

„Pokračujte v práci! O jedného otroka viac, alebo menej! Čože ja dbám?!“

Veľké množstvo otrokov začalo mrmrať. Toto náramne rozjedovalo faraóna, ktorý strašným krikom zavolať:

„Naskutku dám zahlušiť toho, kto sa ho dotkne! Rád by som videl, kto sa opováži?!“

Nik sa neopovážil. — Avšak, hľa, predsa. Sprievod faraóna zvésknul:

„Faraón, tvoj vlastný syn!“

Skutočne. Malý syn faraóna pribehol a svojimi ručičkami proboval odváľať veľký kameň s tela umierajúceho otroka.

Faraón zbledol ako stena. Avšak svoje dané slovo nechcel zrušiť, teda vydal ukrutný rozkaz:

„Zahlušte môjho syna!“

A v nasledujúcej minúte krv malého syna faraóna už dovedna stiekla s krvou otroka. Tam v úpäť budujúcej sa pyramidy ho aj pochovali.

Otroci potom do toho istého kameňa vrezali meno dobrosrdečného faraónskeho dieťaťa a ten takto poznačený kameň do pyramidy vbudovali.

Tisíce rokov sa minulo. Tá pyramida sa už dávno srútila. Jej kamene sa rozpadaly, roztratily a rozmrvily. Iba jeden kameň stojí ešte celý, neporušiteľný a hrdo sa vypína zo zeme. Ten, do ktorého bolo vrezané meno faraónskeho dieťaťa.

Hľa, pyramida nehlása meno ukrutného faraóna, ako vtedy úfal, keď ju stavať kázal. Avšak hlása meno toho nevinného dieťaťa, ktoré aj ku otrokovi malo dobré, citlivé srdce. Pred láskou, ktorú nič nezničí, sa i večné veky hlboko klaňajú. — — M. Č.

Maria je Matkou Božou a tým je všetko povedané.

Sv. Tomáš z Vill.

Plné úctivosti musia byť všetky tvory, svätá hrôza sa ich má zmocniť, kedykoľvek obracajú svoj zreteľ na nesmiernu dôstojnosť Matky Božej.

Sv. Ján Damasc.

P. Maria už v živote matky svojej všetkých Svätých a anjelov, svätosťou prevyšovala.

Sv. Vinc. Fer.

Dieťaťko Maria je nesená prvý raz do chrámu.

Jej hlboká vďačnosť oproti Pánu Bohu.

Po pôrode sv. Anny nastal čas jej očisťovania. Ač práve pôrod prešťastnej Anny bol čistý, ako sa to pre jej nebeskú dcéru slušilo, ktorej čistota prešla na matku, a preto žiadneho očisťovania nepotrebovala, — predsa zadosť učinila zákonu, aby pred ľuďmi ukázala, že sa podrobuje poriadku. Sv. Anna išla do chrámu a hlásila sa u veľkňaza. Týmto bol sv. Simeon. Bola mu daná milosť, že dieťa Maria na jeho rukách bola obetovaná. On síce hodnosť jej nepoznal, ale bolo mu vnuknuté, že dieťa toto je veľké v očiach Božích. „Čo je to za neobyčajné pohmutie, ktoré cítim“, hovoril, „azda sú tieto ženské príbuzné budúceho Mesiasa?“ V pocite tohoto radostného podivu bol voči obidvom veľmi láskavý. Keď spatrilo milé dieťaťko svojimi telesnými očami veľkosť a vznešenosť službám Božím zasväteného chrámu, rada by sa bola hodila a zem jeho pobožkala, aby tak poklonu vzdala Pánu. Kráľovna všehomíru obetovala sa teda pokorne ako poddaná Pánu. Na dôkaz, že Boh jej obetu prijíma, jasné svetlo prišlo s neba, ktoré sa rozlialo po dcére a matke a naplnilo ich novou jasnosťou a milosťami. Svätí anjeli strážcovia Marie, a nepočtení iní pri tom úkone prítomní, spievali Pôvodcovi tohoto zázraku najsladšie chválospevy. Po tomto sv. Anna so svojím pokladom a novými milosťami obohatená, vrátila sa späť do svojho domu.

Starý Had všetky tieto udalosti sledoval s tou najnapnutejšou pozornosťou. Pán síce skryl pred ním, čo nemal vedieť, ale len to mu dal poznať, čo mu bolo potrebné, aby v jeho nivočiach plánoch sám so sebou prišiel do protimlúvy a tak aby bol použitý ku prevedeniu tajných cieľov Božích za nástroj.

S nebeskou dcéruškou v domácnosti sa zachádzalo tak, ako s inými deťmi v tom veku. Ona nebola nikomu na obťažnosť. Z roztopašnosti neplakávala, bola vždy láskavá a milá. Z ohľadu na hriechy sveta v prosení o vykúpenie často plakávala, ale vždy s vážnosťou a slušnosťou jednej kráľovnej a panej, na koľko jej veku sa to slušilo. Jej chovanie sa nebolo nikdy detské, čo aj niekedy aj milkovanie si dovoľila, ale len od matky; cudzích vedela vždy od seba na istú vzdialku zvláštnou silou zdržiavať. Užívala pokrm a spánok mierne. Uspokojila sa s tým, čo k udržaniu života a zdravia, ako aj ku vzrastu bolo potrebné. Že jej telesná ústrojnnosť bola dokonalá a útla, cítila bôľnejšie hlad a smäd ako iné deti. Keď však jedlo nedostala v svojom čase, alebo nie dostatočne, ostala pokojná a trpezlivá, kým neprišla vhodná príležitosť slušným spôsobom si o to prosiť. Postrádanie spánku naproti tomu cítila menej; lebo vtedy keď bola sama, mohla anjelov vidieť a s nimi o Božských tajomstvách sa zabávať. Keď bola v plienkach zabalená a stiah

nutá, nielen že jej to neprijemné nebolo, ale mala z toho veľkú radosť; lebo vedela, že Slovo telom učinené najohavnejšiu smrť podstúpi a potupne bude stiahnuté. Už v tom veku sa modlievala, keď bola sama, v podobe kríža; lebo vedela, že jej Miláčik na kríži zomre, ač práve vtedy jej ešte nebolo známe, že Ukrižovaný bude jej Synom. Ku všetkým protivenstvám a nepríjemnostiam od narodenia bola ľahostajná a pritom dobrej vôle.

Jak náhle Maria svetlo sveta uzrela, poznala pôsobenie prvkov, vliv planét a hviezd, — zem, ktorá ju prijala, — potravu, ktorá jej život udržiavala, a všetky ostatné ku životu potrebné veci. Bola povďačná Stvoriteľovi za všetky tieto veci, ako za Jeho dobrodenia, ktoré jej On darom dal. Pre tú príčinu soznala aj to, keď jej niečo potrebného chybovalo, že sa jej nedeje krivda, nakoľko všetko bez zásluhy z milosti prijíma, a za spravodlivé držala, ba radovala sa pozbavenou byť niečoho. Maria túto pravdu soznala, a táto pravda ľudskému rozumu nemôže byť neznáma. Kde je potom ľudský pochop, že pri nedostatku túžobne želaných, a ani nie tak osožných vecí ľudia smutnými ostanú, jeden proti druhému sa zlobia, áno, na samého Boha sa opovážia hnevať, ako keby im krivdu činil? Oni by sa mohli sami seba spýtať, aké bohatstvá mali prv, než by boli život obdržali? Aké služby preukázali Stvoriteľovi, aby im život dal? Keď však človek svoje jestvovanie nemohol si zaslúžiť, vtedy ako má byť povinný Stvoriteľ na základe spravodlivosti niekomu život udržať, ktorý On z milosti udelil? Keď Boh jedno stvorenie do života dovedie, to je len dobrodením pre toho tvora. Vzal však na seba človek už so životom povinnosť, dlžobu, ktorú on nikdy nemôže zaplatiť. Nuž akým právom si on chce uplatniť to, aby mu bol nezaslúžene darovaný život udržaný, keď sa ho tak často nehodným stal? Kde on má právne, písomné ubezpečenie, že mu nesmie nič chybovať? Keď pritom všetkom Boh, vo svojej najväčšej добрote, človeka s potrebným láskave zaopatrí, prečo sa tento jeduje, že nemá zbytok? O, aká prevrátenosť, aká zatratená slepota je to pri ľuďoch! Za to, čo im Pán z milosti dáva, nemajú žiadnej vďaky; na to však, čo im spravodlivo a niekedy z veľkého milosrdenstva odňme, sa mirzia, ba zúria a zadovávajú si to nedovolenými prostriedkami, a tak padajú do nešťastia. Už pre prvý hriech, ktorý človek spáchal, ztratil s priateľstvom Boha, spolu aj priateľstvo všetkých stvorení. Keby Pán tieto stvorenia nezadržiaval, by povstali, aby za urážku, ich Stvoriteľovi učinenu, sa pomstili. Nebo by svoje svetlo odoprelo, taktiež oheň svoje teplo, povetrie by znemožnilo dýchanie, lebo v pravde by to bola ich povinnosť. Keď teda zem právom by mohla svoju úrodu odoprieť, živly svoje dobročinné vlivy zastaviť, a všetko stvorenie sa ozbrojiť, aby krivdu Stvoriteľovi učinenu pomstilo: tak nevďačný, biedny človek má ozaj vo všetkom pohnútky, aby sa

pokoril, žeby si nekopil hnev ku dňu zúčtovania, keď jeho celá strašná vina mu bude predložená.

Buď Bohu povďačný, človeče! Dary denne prijímaš, a tá zaviazanosť tvoja vďakou sa ti množí. Splácaj si ju. Ak trpíš niečo od nerozumných tvorov, raduj sa v Pánu, ďakuj Mu, že svojho Stvoriteľa poslúchajú. Prenasledujú ňa však rozumne stvorenia, miluj ich z celého srdca a uctievaj ich ako nástroje Božej spravodlivosti, s čím si aspoň kolko-toľko svoj dlh splácaš. Bolesti, protivenstvá a zármutky prijmi s dobrou vôľou a s radosťou: lebo tieto sú nielen zaslúžený trest za hriechy, ale aj okrasa tvojej duše.

Zachovávanie príkazov je povinnosťou voči Bohu aj voči ľuďom. My sme povinní bližnému dávať dobrý príklad nadvšetko ako predstavení a chrániť sa, aby sme príčinu ku mrzotosti nedávali.

Kto Boha opravdive miluje, chce dokonalým byť a do neba sa dostať, s radosťou prijme tieto spasiteľné rady nebeskej Kráľovnej.

Z nem. „Maria de Agreda“, A. H.

Hrdinský skutok.

Jeden gymnaziálny žiak pre svoju nemocnú matku na liehovom rýchlom varil čaj. Následkom neopatrnosti prevalil sa rýchlovar a horiaci lieh vytekol mu na nohavice. Šaty mu v jednom okamžení plameňom blčaly. Chcejúc si pomôcť, chytrou strhnul prikrývadlo z postele svojej matky, aby oheň takto udusil. Avšak jeho matka nazdala sa vo svojej nevedomosti, že to oheň ešte väčšmi roznieť, i skočila s postele a prikrývadlo so syna strhla. Už skoro za dusený oheň skrze to znovu zblknul a svoju nešťastnú obeť až do kosti popálil. Náhodou otec žiaka práve vtedy vrátil sa domov a vidiac, čo sa robí, zahodil naň ťažký koberec, čím oheň zadusil. Mladík zanesli do nemocnice. Jeho nohy boly samá rana a nasbieraný hnoj. Lekári na ochránenie jeho života našli len jeden prostriedok: to jest, jak sa najdu takí sebaobetaví ľudia, ktorí si dovoľia z vlastného tela po jednom pásiku kože vyrezať, aby týmto spôsobom nešťastného žiaka zachránili. Zpomedzi milosrdných opatrovateliev sa ich aj viacej hlásilo k toľkej hrdinskej obeť. Keď sa jednej spýtali, čo ju dovedlo k toľkej obeť, dala túto odpoveď:

„Keď Kristus Pán obetoval za nás svoj život, prečože by som nedala jeden kúštek kože vďačne na ochránenie jedného mladého života!“

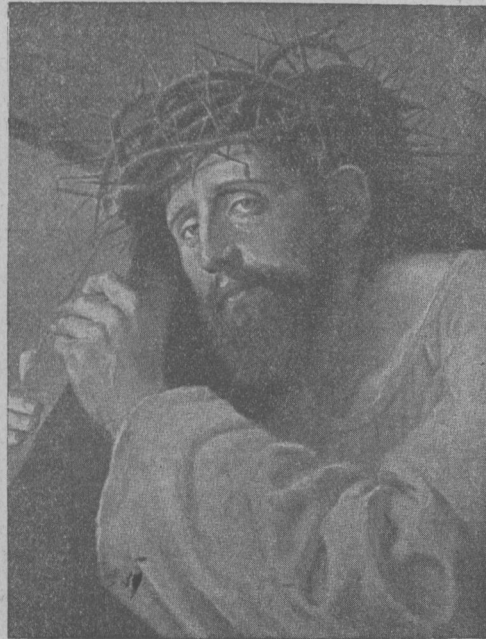
Ten prostriedok mladíka skutočne zachránil od smrti. Neskoršie už iba švíky jeho mnohých rán svedčily o tom, že jeho život len na vlase visel. Mladík bol o tom presvedčený, že za svoje zachránenie predovšetkým má ďakovať božskému Spasiteľovi, ktorého hrdinská sebaobetavosť dala ochrancom jeho života povzbudzujúci príklad. Svoju povďačnosť preukázal tým spôsobom, že často pristupoval ku sviatostiam a za svojich ochrancov sa horlive modlieval. —

Preložil: M. Č.

„Ach, kríž svätý!“

Ejhľa, kríž Pána! Utečte moci nepriateľské! Zvífazel lev z kmeňa Júdy, koreň Dávid! O krížu, nad všetky hviezdy skvelejší, slávený po svete, ľudom drahocenný, nad všetky veci svätejši! Ty sám si bol hoden niesť sveta poklad; drevo sladké, čo nesieš sladké bremeno. Nad všetky kmeny cedrové si ty cennejší, lebo na tebe pnel Život sveta, na tebe zvíťazil Kristus, a smrť bola na veky premožená. Smrť zomrela, keď život na svete zomrel. Toto znamenie bude na nebi, až Pán príjde k súdu.“

Na *Veľký Piatok* ukazuje kňaz ľudu kríž s obrazom ukri-

žovaného, odhaľuje ho a spieva trikrát: „Ejhľa drevo kríža, na ktorom Spása sveta pnel!“

S kríža Kristovho brali apoštolovia tú podivuhodnú silu, ktorou premohli predsudky zátvrdlivých Židov, múdrosť Grékov a moc Rimancov a podrobili milióny ľudu kúzlom nebeským sv. Evanjeliuma. S kríža Pána čerpali mučedníci statočnosť, keď všetky muky a hrôzy smrti trepezlivo znášali. Kríž Kristov je nevysychajúcim žriedlom všeliakého požehnanja, všetkej nádeje a spásy kresťanov. Len v tieni kríža prospievajú národy v mravnosti, v pokoji a láske. V hriešnom svete je kríž znakom ctnosti, a vo svete zotročilom hlása pravdu slobody.

Cirkev katolícka zachováva v najväčšej úctivosti pamiatku sv. Kríža, jakožto Bohom vyvolený nástroj nášho spasenia a

vykúpenia. Preto udeľuje všetky sviatosti znamením sv. Kríža preto stavia kríž na oltáre, aby sa pred ním konala nekrvavá obeta Nového Zákona, sv. omša. Preto skvie sa kríž na korunách kresťanských panovníkov a zdobí prsia udatných bojovníkov, preto v krajinách od kresťanov obývaných skveje sa kríž na vežiach chrámových, na temenách vysokých vrchov na rozcestiach, na hrobitovoch, preto je kríž hlavnou a najkrajšou ozdobou príbytkov našich.

Jako bola moc diabla smrťou Kristovou na kríži zlomená tak môžeme s krížom sv. zvíťaziť nad zlým duchom a dosiahnuť od Boha mnohých milostí. Preto už v prvých stoliatiach kresťania znamenali sa na čele, ústach a prsách znakom sv. Kríža. Dľa Tertuliána († 220.) znamenali sa kresťania vychádzajúc z domu a prichádzajúc, obliekajúc sa, zasedajúc ku stolu a iľhajúc k spánku znakom spasenia na čele. Sv. Augustín hovorí: „Čoho sa strachuješ, keď si si ozbrojil čelo svoje znakom sv. Kríža.“ Žehnajúc čelo sv. krížom, vyznávame, že veríme v Ježiša Krista, Syna Božieho, vteleného a pre naše spasenie ukrižovaného; žehnajúc ústa svoje osvedčujeme, že vieru v Ukrižovaného chceme neohrozene vyznávať pred celým svetom a znamenajúc krížom prsia, dávame na javo, že Krista Pána celým srdcom milujeme. Vezmime si pred seba, že všetku chľúbu odhodme od seba a jedine naša chľúba bude kríž Pána nášho Ježiša Krista.

K. Š.

Svedomité vyplnenie poslednej vôle.

Tak jako nič neosoží po smrti činiť pokánie a čo môžeš učiť dnes, neodkladaj to na zajtra, práve tak odporúčam nikomu, aby druhých poveril s vybavením toho, čo môže a má vybaviť sám. Koľko rásom bol svedkom, že dietky otcovi, matke sľúbily na smrteľnej posteli, čo všetko dajú za nich po ich smrti, jaké fundácie, koľko na česť a chválu Božiu, pre kostol a chudobných, a keď rodič oči zavre, myslia si: dost, že sme sľúbily, nie aby sme to i vykonaly. Sto a jednu príčinu nájdú ku zrušeniu svojho sľubu, — k najväčšej radosti zlého ducha.

Tak sa to stalo i s istým boháčom. Poslušná služobkyňa Všemohúceho, smrť, poklopala mu na plecía a oslovila: „Poď, budeš počty skladať!“ Boháč sa zľakol a v ostatnej chvíli prebudilo sa v ňom svedomie. Ohromnú summu peňazí oddal trom synom svojim s tým, že sú nespravodlivo nadobudnuté s ukrivdením sirôt, a aby byly hned po jeho smrti prinavrátené.

Synovia prisľúbili, ale sotva otec vychladnul, ustálili sa, že si peniaze ponechajú, veď ich i tak nikto nepýta, a o klamstve sa nikto nedozvie. Jakó sa tak shovárajú, dostaví sa ku nim staručký, plešivý pustovník, so striebornou bradou až po pás. Nárámne sa

ho zľakli, no predsa ho privítali: „Sadkajte si u nás, ctihodný otče, a čo ste nám dobrého a nového priniesli s púšti?“

„Veru nič dobrého“, odvetí starý, vážny muž. „Samotár kráčam si po rozsiahlej púšti, a zdalo sa mi, jako by počul z hrozitánskej hlbiny v jednej skalnatej priepasti ozývať sa hlas podobný revaniu: Ó, beda mne! Duša jedného úžerníka, ktorú som už dlhé roky v hrsti držal, ušla mi; ztratil som ju, lebo rozkázal trom synom svojim, aby prinavrátili majetok, ktorý si nespravodlivým spôsobom nadobudnul. Na to začal sa iný hlas rehúňať a reval: Nermúť sa, ba čo viac, teš sa a zaskoč si! Na miesto jednej duše dostaneme pravdepodobne až tri do našich osidiel.“

„Tieto tri duše sme my“, riekol s úžasom najstarší syn: „tie dva hlasy, ktoré si očul, pochádzajú od zlých duchov. Hneď vyplníme rozkaz umierajúceho otca nášho a nespravodlivý majetok prinavrátime.“

„Áno, áno, bez meškania to vykonáme“, doložili tí mladší.

„Buď Bohu chvála na veky!“ riekol pustovník. „Váš nebožtík otec niekoľko dňami pred svojou smrťou zdôveril sa mi, čo vám za rozkaz ponechá a poveril ma, aby som dozeral či ho splníte. Splňte ho! Prinavrátte sirotám, čo im patrí, a zachráňte si vašu a otcovu dušu! Lebo kto vedome si nespravodlivú vec podrží, nebude spasený. Bude koristou pekla.“

Netýka sa toto i teba? Brat môj, sestra moja, nemáš i ty nejaké poverenie od zomrelého rodiča, od muža, ženy, ktoré si ešte nevybavil? Prečo s tým odkladáš? Čo ti osoží: mať celý svet a pri tom v pekle plakať a zubami škriptať? Zpytuj-že si svedomie svoje!

Kalmančok.

Panna Maria, prostrednica všetkých milostí.

VII. Panna Maria rozdáva milosti.

v. Pavel apoštol prirovnáva spoločenstvo svätých nesmiernemu duchovnému telu, ktorého všetky čiastky úzko sú spojené, ktorého všetky údy v nebi, v očistci, na zemi, obživujú sa, pohybujú sa tým istým prameňom, tou istou krvou božou a to je milosť. Kristus je hlavou tohoto celého tela Cirkve. Ako v človekovi každá činnosť, ktoréhokoľvek druhu vychodí od hlavy, tak v Cirkvi všetok život pochádza od P. Ježiša. Sv. Otcovia však volajú blah. Pannu Mariu „spanilým hrdlom Cirkve.“

Či možno najst jasnejšie a spolu i malebnejšie slovo, čo by vyjadriilo túto myšlienku sv. Bernarda, ktorá vlastne prináleží celému ústnemu podaniu: „*To je vôľa Božia, aby sme všetko mali skrze Mariu!*“ Nepozerať na P. Mariu, ako na nevládný jarok (kanál) milostí. Veď ona spravuje rozdávanie tých milostí. Preto ani všemohúcnosť, ani svätosť, ani prísna spravodlivosť

Božia nerozhoduje tak pri rozdeľovaní nebeských pomoci, ako týmto poverené materínske srdce: Ja matka. Tie milosti, čo P. Maria rozdáva, ona vyvábí, vyvolá, vyrve, ak je treba, zo spravodlivého hnevu Božieho.

Ona je nežnou prímluvnicou našich bied, tlumočnicou našich potrieb; naše úbohé prosby, tak nedokonalé, sebecké a vlašné, zbavuje všetkej neprístopnosti a podoprie ich svojou materínskou mocou, prednáša ich svojmu Božskému Synovi, ktorý ničoho jej neodopre. Preto vebia sv. Otcovia jej prostredníctvom ako vždy vyslyšané u prostredníka Ježiša.

Ďakujeme teda P. Bohu za tú starostlivú pozornosť, že nám ju dal za orodovnicu u prostredníka spravodlivosti. Toto prostredníctvom nezbytnou robí pomoc P. Marie a vysvetlí nám, že Cirkev sv. neprepína vo výrazoch, čo užíva, ale iba ozaj po P. Ježišovi a s ním našou slastou, našou nádejou a našou spásou. A keď veľkí učenci minulých časov vyhlasujú P. Mariu za svoju jedinú nádej, jediné útočisko, jedinú ochranu, nenarážajú iba na nábožné podobenstvá, ale duchapne vyslovujú tú pravdu, že bez P. Marie nedosiahli by nijakej milosti. Ale či nie je to veľká výhoda pre nás poznať ju a môcť ju výslovne vzývať? Ako sme vyznačení! Koľkokrát budeme prosebne volať k Matke B., ju to neunaví; vzývať ju, aby nám ukázala svoje materínske srdce, značí prosiť, aby konala svoje poslanie.

Nech sa teda uhostí v našom srdci to radostné presvedčenie veľkých služobníkov P. Marie: Maria je našou Matkou, od nej všetko môžeme dosiahnuť.

F. N.

Obrátený lekár.

Frant. M. Albéric, kňaz, píše: Bolo to roku 1884. Prišiel som za krásneho rána do Lurdu a poberal som sa rovno k jaskyne, kde práve pod šírým nebom bola kázeň. Celkom blízko mňa stál muž vysokej postavy, slušne oblečený a horko plakal. Prekvapilo ma to tým viac, pokiaľ pochyboval som, že by bol dojatý býval kázňou, na tom mieste bolo totiž kazateľa málo rozumieť. Počalo ma to zaujímať, a preto po kázni pristúpia k nemu prerieknuť som: „Domnievam sa, vidiac vás tak dojatého, že ste asi jeden z uzdravených?“ — „Som, vebný pane“, odpovedal. „Naša milá Pani Lurdská ma uzdravila z jednej z tých najhorších nemocí, obrátila ma.“ — Na to pustil sa do rozhovoru: „Som lekárom na fakulte v Montpellieru a jako väčšina mojich kollegov, neveril som ani ja v zázraky vôbec a v tie ešte menej, ktoré sa dejú v jaskyni Lurdskej. Štyridsať rokov nekonal som svoje náboženské povinnosti, bol som slobodomyselným, neznabohom v pravom slova smysle. Pred dvoma rokami prišiel som so zvedavosťou — doprevadiac svoju paniu — do Lurdu. Sú presvedčený, že všetky tieto uzdravenia sú len klamom a pretvárkou, chcel som sám

dôkladne vec vyšetriť. Bolo tu mnoho nemocných. Išiel som ku prameňu. Práve chcelo vstúpiť do vody mladé dievča, ale ja prosil som ju, aby poshovelo na chvíľu, abych mohol nemoc jej preskúmať. Ubohé bolo úplne ochrnuté, chromé. Zistil som tento prípad, ktorý patrí k nemociam tým, ktoré nikdy, alebo len veľmi zriedka — ale nikdy náhle vyliečené nebývajú. Dobrej štvrt hodiny som ju skúmal, ju prehliadnul. „Ak bude táto uzdravená“, myslel som si v sebe, „tak sa musím poddať.“ Bola ponorená do vody, a o pol hodiny videl som ju vystupovať samú bez všetkej pomoci; bola uzdravená, úplne uzdravená! — Bol som jako bleskom omráčený a predsa som sa hneď nepoddal, chcúc vyčkať, či bude uzdravenie trvalým. O rok prišiel som vnútornou jakousi mocou znovu do Lurdu, a tu som sa dozvedel, že dievka tá je živá a zdravá úplne.

Bol som premožený, presvedčený, a preto padnul som skrúšene a plný svätej viery k nohám istého missionára a vyspovedal som sa. Naša milá Pani Lurdská uzdravila ma od nemoci duševnej. Buď jej za to česť a sláva!“ Ab.

Na Veľkú noc.

Svedoctvo nepriateľov Kristových o jeho zmŕtvychvstaní.

Veľká Noc! Ani jedna reč tak hlboko významným slovom nepomenovala sviatok zmŕtvychvstania Pána, ako slovenská: „Veľká Noc.“ Ale nie preto je Slovákov *veľkou*, že by bola var' dlhšia, jako iné noci, lež preto, že táto noc je plná taju, vážnosti, dychtivosti, nedočkavosti. Bo i ste už v krutých okolnostiach prenasledovania, alebo čo len podozrievania? Povedzte, čo to byly za noci, keď ste sa vzrušení trápením, čo zajtra na vás čaká, ako sa vaša záležitosť rozuzlí? — prehadzovali na lúžku až do svitu, ktorého ste sa dočkať nemohli. Ah, čo to byly za noci!

Predstavte si nespravedlive odsúdeného, zažaláovaného prvé noci v nezaslúženom žalári! Predstavte si v bolestiach na lúžku sa svíjajúceho neboráka! Čo sú to za dlhé noci, ako túžobne hľadia do oblokov, kedy už zas bude svietať!

Avšak i vtedy, keď najbližším dňom čaká na vás šťastie, radosť, i vtedy býva to Veľká noc, ktorej koniec ťažko dočkávajú, aby ste sa k cieľu dostali.

Nad všetké tieto noci však neporovnateľne väčšia je *Veľká noc*, t. j. sviatok zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Veľkou bola ona priateľom Ježišovým, lebo ťažko bolo im dožiť sa rána radosného víťazstva Majstrovho nad smrťou, a ešte väčšou, nekonečne dlhou bola ona nepriateľom Kristovým, ktorí nevedeli si rady, jako zamedziť to víťazstvo, jak ten nenávidený Svoditeľ, ako ho nazvali pred Pilátom, z hrobu vstane. Všetkø podnikli,

aby to prekazili, alebo aspoň udusili, a práve týmto svojim nadmiernym úsilím stali sa svedkami dosvedčujúcimi jeho zmrtných vchvstanie.

Bola to *veľká noc* pre nich. Sotva zakončili svoje sviatočné obrady, už najvyšší kňaz rozposiela po Jeruzaleme chrámových sluhov, pozvať členov sanhedrinu, t. j. najvyššej židovskej rady ku mimoriadnemu nočnému zasadaniu. Radili sa, čo počať? Radili sa hlboko v noci, ustálili znovu rannú schôdzku. Usniedli sa na nej ísť ku Pilátovi. Sotva spali v tú noc, lebo „Na druhý deň — hovorí o tom sv. Matúš — sišli sa kniežatá kňazské a farizeji ku Pilátovi a riekli: Pane, rozpamätali sme sa, že ten svoditeľ ešte za živa riekol: po troch dňoch zase vsta-

nem. Rozkáz teda strážiť hrob až do tretieho dňa, aby snáď neprišli jeho učeníci a ukradli ho a riekli ľudu: Vstal z mŕtvych. Takto hľa najúhlavnejší nepriatelia Ježišovi verili v jeho zmrtných vchvstanie. — V tej nočnej rade nĕjeden sa ohlásil a zdôrazňoval, že ten svoditeľ, keď vedel Jairovu dcĕru, vdovinho syna z Naimu, ba i v Betánii štyri dni v hrobe ležiaceho Lazara vzkriesiť, iste vzkriesi i seba. S touto vierou utiekali sa k Pilátovi, oznámili mu ju, a pýtajú stráž ku hrobu. Prečo? Vari pre učeníkov, že sa obávali skrz nich spáchateľnej krádeže mŕtvoly? Ach, veď oni mali k tomu dostatočnú moc, aby túto obávanú krádež prekazili. I čože ich nepochytali a nezavreli na toľký čas, aký za potrebný uznávali k zabráneniu krádeže. Oni poslali stráž nie pre učeníkov, o ktorých dobre vedeli, že sú to tak-

mer všetci bojzlivci, veď keď Majster upadol do rúk nepriateľov, všetci sa rozutekali, ani jeden neostal pri ňom. Vedeli dobre, že z týchto slabúchov ani jeden sa neopováži s takým krádežným úmyslom priblížiť sa k hrobu. No, oni poslali vlastne stráž k hrobu tým úmyslom, aby sa z prvej ruky dozvedeli, či sa to vskutku stalo a či nie?

Hľa, už týmto zahaľovaním svojej obavy, vydali svedoctvo o viere v isté zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. — A bola ešte iná príčina postaviť stráž ku hrobu. Nepriatelia Kristovi presvedčení boli o istom zmŕtvychvstaní jeho, nuž keď ho nemohli prekaziť, hľadali spôsob popierať, tajiť toto zmŕtvychvstanie. Lenže k tomu potrebovali ľudí, ktorí sa dali na čokoľvek použiť za dobrú mzdu. Oni ta nešli k hrobu, aby sa vraj nepoškvrnili, vlastne preto, že počítali s tým, že im čo úhlavným nepriateľom Ježišovým nik neuverí, čokoľvek budú hovoriť; poslali teda stráž, rozumkujúc: toto sú nestranní ľudia, skôr im uveria, keď ich podplatíme k zatajeniu zkúsených a videných vecí. — V stráži mali teda dvojnásobný nástroj. Mali v nich prvých zpravodajov a spolu i zakúpených svedkov.

Sv. Matúš takto predkladá celý púhy dej: „A hľa, nastalo veľké zemetrasenie; lebo anjel Pánov sostúpil s neba, pristúpil a odvalil kameň a sadol si naň. A od strachu pred ním zdesili sa strážcovia a ostali jakoby mŕtvi. — (A keď prišli k sebe) niektorí zo strážnych prišli do mesta a zvestovali kniežatám kňazským všetko, čo sa stalo. I shromaždili sa so staršími a po porade dali mnoho peňazí vojakom a riekli: povedzte, že jeho učeníci prišli v noci a ukradli ho, keď sme my pospali. — A oni vzali peniaze a spravili tak, ako boli vyučení. I rozniesla sa tá reč medzi Židmi, až po dnešný deň.“ (28, 2, 4—11—12—13—15.)

Takto hľa, milí nepriatelia, čo hľadali, to našli. Stálo ich to hodne peňazí a zaslepení nezbadali, že nadarmo ich vyhodili, lebo peniazmi podplatenými strážcami stali sa sami hlásateľmi zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Bezodná zlomyseľnosť a neukrotiteľná nenávisť zaslepila ich. Nazdávali sa, že v celom svete nebude človeka, ktorý by vedel i trochu myslieť. — Sv. Matúš tvrdí, že nie všetci, lež len niektorí z nich prišli oznámiť veľkú udalosť. Ostatní vidiac skutočnosť rozišli sa v tej pevnej odhodlanosti, že sa nedajú za nespoľahlivých vojakov vyhlásiť, ale že povedia pravdu, keď bude potrebné. Tí hlásali teda pravdu. — Podplatení im v tom pomáhali, keď roztriasali, že keď spali, prišli učeníci a ukradli ho. Nuž akože to strážili? Pospali? I ktože kedy videl spiacich svedkov? Veď keď spali, jako vedeli, kto tam bol, ako sa to stalo? Sv. Augustín sa smeje z nich: ó prevrátená úlisnosť, spiacich svedkov upotrebuješ? —

V. Sch.

Všetci nepriatelia od postele nemocného zutekajú, keď počujú meno: Maria.
Sv. Antonín.

Čo vyprávala Jairova dcéruška, keď Ježiš odišiel.

(Povešť.)

irjam! — moja drahá dcéruška — hovorila manželka Jairova — len jedz ešte, však Ježiš, — aj ty s očula — ktorý ťa z druhého sveta nazpät zavolať naložil, aby sme ti hneď dali jesť.

— Moji milí rodičia, nateraz už dost mám Pošlite ostatné, ba k tomu ešte aj pridajte, tej chu dobrej žene-vdove s mnohými deťmi, ktorým som . . . Tu prestala a začervenela sa až po uši, jak

keď sa volakto pomýli.

— No, len ďalej vyprávaj — posmeľoval ju otec. Pravda chcela si povedať: „ktorým som aj predtým potajomky živnosť nosievala.“ Dobre si urobila, drahá dcéruška naša. Ty si si síce myslela, že my o tom nevieme, ale my vieme o tom. Ba tešili sme sa z toho, že takú dobrosrdečnú dcérušku máme.

Otec prestal a zamyslel sa. Ale po malej chvíli pokračoval:

— A ja len to tuším, — pravda aj ty — obrátil sa k manželke — že len tvoja dobrosrdečnosť, drahá Mirjam, je zásluhou, pre ktorú ťa ten veľký Divotvorca k životu vzkriesil.

— Milý otče a drahá matko! — riekla Mirjam — myslela som si, že sa nahneváte pre moje tajné odnášanie živnosti. Ale teraz sa veľmi teším, že aj vám je to po vôli, keď sa chudoba podporuje. Viem, že sme sa od majstrov učili, že všetko, čo chceme vykonať, máme to rodičom oznámiť. Lenže som si pomyslela, že však im len to dám, čo som sebe odoprela a čo nám isto nebude chýbať. Jak sa ona a jej deti všetkému radovaly a najmä vás požehnávaly.

Potom vyprávala ďalej.

— Ešte som vám o tom druhom svete nič nepovedala. Málo som tam síce bola, ani som tam nikoho nevidela, ale tým viac som počula.

Rodičia ju napnute, v očiach so slzami radosti počúvali.

— Keď som zomrela, to bolo tak, jako by som bola zaspala. Prebudila som sa pred jednou veličiznou a zlatou bránou. Stála som tam v pekných bielych šatoch. Ale nikoho som nevidela. Zpoza tej brány bolo počuť krásnu hudbu a spev i veselý rozhovor. V tomto rozhovore zreteľne bolo počuť tieto slová: „No, už sa nezadlho otvorí táto brána. Oh, o koľko viac sa budeme tešiť, keď aj mnohí naši bratia, ľudia, tu budú!“

Tu si dievča hlboko vydýchlo a držalo malú prestávku. Matka však bližšie si ku nej sadla a hladkala jej zlatobelavé vlasy. Potom Mirjam vyprávala ďalej.

— Zrazu ozve sa jakýsi, ale veľmi milý hlas, ale celkom tak, jakoby ktosi pri mne stál. Ale som nikoho nevidela. Pýta sa ma ten milý hlas: Kto si ty? — Ja som sa predsa trochu zľakla. Ale ten hlas mi hovoril: Neboj sa, dcéruška. Na to som už celkom smelo

odpovedala: Ja som Jairova jediná dcéra. — Dost! — hovorí ten hlas. Viem o všetkom. Len som chcel počuť tvoj hlas. Ty si síce zomrela, ale ešte pôjdeš späť na zem. Znovu ožiješ. Vzkriesi ťa Ten Divotvorca, Ježišom nazvaný. On je Syn Boží, človekom učený. On, keď poučí ľudí, čo majú veriť a činiť, zomre na kríži. Zlí židia Ho na krížovú smrť odsúdia. Touto smrťou On všetkých ľudí vykúpi, aby im mohla byť — po dobrom zemskom živote — táto brána otvorená. Kľúčom od tejto brány bude krst, ktorý On má ustanoviť.

Za touto bránou je nebe, kde je viditeľný Boh, kde On všetkých anjelov oblažuje, a kde Ten Ježiš nezadlho aj mnoho, mnoho ľudí privedie. Aj ty sem prídeš, keď ešte raz zomreš, aj tvoji rodičia, ale — a tu troška prestal ten hlas — len tak, keď budete v Ježišovi veriť a dáte sa pokrstiť.

Ešte len toľko ti poviem — lebo už musíš späť ísť — že tvoja dobrosrdečnosť zaslúžila, že budeš vzkriesená, že potom to tvoje vzkriesenie pohne teba, tvojich rodičov a iných, aby ste v Ježišovi verili a dali sa pokrstiť! Buď aj napozatým dobrosrdečná a vtedy istotne sa zas tu síjdeme, ale už ma potom uvidíš a táto brána sa ti otvorí.

A vtedy ma ktoši za ruku chytí — a ja som sa nič nezľakla — a hovorí mi ešte milším hlasom, než ten predošlý bol:

„Dievočka, ja tebe pravím, vstaň!“

A ja obzrem sa, aby som videla, že kto ma to pojal za ruku a — vidím pri mojom lúžku stáť Ježiša, ktorý ma do tohoto života späť zavolať.

Pravda, budeme Jeho priateľmi až na veky? —

— Tak je, tak je, — zvolali od radosti plačúci jej rodičia.

Potom však mnohými bozkami obsypávali svoju vzkriesenú dcérušku. —

Jesenický.

Pomsta je u Boha!

Nastaly smutné dni sv. týždňa; zdalo sa, jakoby aj tá príroda cítila s utrpením drahého Spasiteľa. Priblížil sa *Zelený štvrtok* — slniečko jaksi nesmele nastupovalo dennú púť a halilo svoju tvár v zármutok, jakoby nemalo chuti dnes osvetľovať zem. — Najsmutnejšie to však bolo v chudobnej izbe Rybčana v M. Tam pri chudobnej posteli stála žena, horko a ťažko nariekajúc; okolo nej, ako v kľbku, tlačilo sa päť dietok, šiesty 14-ročný chlapec ale stál pri hlave smrteľne zraneného otca, živiteľa rodiny. Časom pozrela úbohá žena do tváre manžela, časom hľadela ku dverám a vždy vydraly sa jej z úst slová s hlbokým povzdychom: „Bože, nedaj, aby prišiel pozde!“ Bol už svrchovaný čas a dedina M. bola vzdialená od farského kostola.

Muž sa na posteli pohnul, otvoril oči a rukou siahnuť na prsia, jakoby chcel tam ranu zakryť. Jak veselo odchádzal večer do nočnej služby, lež zradná ruka učinila razom koniec jeho životu. Ryb-

čan bol pomocníkom lesného v M. a hoc napomínal mladíkov, aby nepytláčili, títo neposlúchli.

Na Zelený štvrtok k ránu rozliehala sa po dedine M. strelná rana a vybehnuvší dedinčania našli zraneného Rybčana, ktorý už temer umieral. Opatrne ho doniesli domov a poslali rýchle pre kňaza.

Konečne sa predsa dočkali kňaza a Rybčan ešte pri dobrom vedomí sa smieril s Pánom Bohom a prijal pobožne Telo Pána. Keď mu kňaz udelil posledné pomazanie, spýtal sa ho hlasite pred všetkými shromáždenými, aby povedal meno vraha. Na to umierajúci napnul všetku silu a povedal: „Povedzte každému, kto sa vás bude pýtať, že som mu od - pustil“ — a to povediac skončil. Rodinka, pozbavená svojho živiteľa rukou zákerníckou, mala smutnú Veľkú noc.

Nešťastný síce odpustil svojmu vrahovi, ale svetský súd nechcel odpustiť a vzal do vyšetrovania jedného mladíka, na ktorom bolo podozrenie, že zastrelil Rybčana. Ten však pod prisahou tvrdil, že je nevinný a bol aj skutočne pre nedostatok dôkazov prepustený z väzenia. Časom sa na všetko zabudlo, len úbohá vdova išla vždy v nedeľu po sv. omši ku hrobu svojho manžela, aby sa mu vyžalovala, jak sa jej darí s dieťkami.

*

Prišlo zase jaro a s ním aj Veľká noc. V kasárni v meste Z. bolo veselo. Jakoby aj nie, veď tešili sa tam mladí vojaci, že zase pôjdu podívať sa domov. Medzi veselými mladíkmi bol aj ten, ktorý bol v podozrení, že zastrelil Rybčana. Už mal všetko nakúpené a sbalené a prial si už byť len u svojich. Bol jedináčkom a synom bohatého roľníka v M. Bolo práve 11. hodín v Zelený štvrtok a vojaci už všetci si odbavili obed, keď tu naraz náš mladík klesá k zemi, súc ranený mŕtvicou. Druhovia rýchle priskočili k nemu, ale zdvihli ho už len mŕtveho. Rodičom bol ihneď poslaný telegram, že ich syn zomrel ranený mŕtvicou.

Keď sa o tom rozniesol chýr po dedine, ľudia kývali hlavami a z úst do úst šly slová: „Divná to náhoda.“ Divná veru, ale pravdivá... Krivá prisaha... Boh sa nedá posmievať! K.

Dietky k prvému svätému prijímaniu.

rahé dietky, keď pristúpíte živou vierou a vrúcnou láskou slávnostne po prvý raz ku stolu Pána, a prijmete do svojích srdc Najsvätejšie telo a krv Pána Ježiša, pravého Boha a pravého človeka: vtedy láskavý Spasiteľ Ježiš Kristus so zvláštnym zaľúbením a s radosťou vstúpi do každého z Vás, aby posvätil vaše duše, aby vám ozdobil srdcia svojou božskou milosťou, aby vás učinil dobrými, poslušnými, usilovnými a svätými.

A vy ste sa mu úplne darovali, sľúbili ste mu, že chcete byť takými, akými si vás On žiada, chcete zodpovedať verne jeho božským vnuknutiam.

Kto poslúchne napomenutie Ježiša Krista, keď príde k nemu vo sv. Prijímaní, ten istotne učiní všetko, aby sa stal vždy lepším, dokonalejším a verným až do konca svojho života. A vtedy Ježiš nielen že ho posväti, ale ho i predurčí vykonať dobré a veľké veci.

JEDNO PRVÉ SV. PRIJÍMANIE PRED 100 ROKAMI.

Bolo to na Veľkú noc roku 1828, teda práve sto rokov tomu, čo pristupoval ku prvému sv. prijímaniu, v obci Castelnuovo pri Turíne, jeden 10 ročný chlapček, menom Janko Bosko. V tej dobe to bola veľká výnimka, keď bol niekto pripustený ku sv. prijímaniu prv, než by mal úplných 12 rokov.

Janko sa naučil poznať a milovať Ježiša už keď bol maličký, na lone svojej nábožnej matky, pobožnou modlitbou a príkladným chovaním pripravoval sa na túto slávnosť, vedel už celý katechismus nazpamäť. Veľmi si žiadal prijať Ježiša, aby sa stal hodným jednúc podávať Ho iným dietkam. Už vtedy pocítil, že Ježiš si vrúčne praje byť pokrmom aj malých dietok. Ježiš odmenil živú túžbu Jankovu prv ešte, než by bol zaujal príbytok v jeho srdci vo sv. prijímaní. Zjavil sa mu v tajnostnom sne, keď mal 9 rokov a dal mu poznať budúce povolanie, že má totižto viesť mládež k Nemu pod vodcovstvom Panny Marie.

TAJOMSTVO, AKO DOBRE PRIJÍMAŤ.

Janko Bosko hodne sa pripravoval k prvému sv. prijímaniu. Matka ho posielala v pôste každý deň na vyučovanie a zaviedla ho tri razy ku spovedi. Často mu opakovala: Janík môj, Boh ti chystá veľký dar, ale sa musíš dobre pripraviť naň so svätou spovedňou, abys' nezamlčal nič, čo by ťa vo svedomí trápilo. Lutuj za všetky hriechy vedomé i nevedomé a sľúb Bohu, že v budúcnosti budeš lepším.

Na Veľkú noc bol pre Janka naozaj najkrajší deň v živote. Prijal Ježiša so serafinským zápalom; celý ten deň strávil v spojení s Pánom Ježišom, modlil sa a čítal náboženské časopisy.

„Drahý môj synku — vravela mu matka — som presvedčená, že Boh zaujal naozaj príbytok v tvojom srdci. Teraz mu sľúb, že

všetko učiníš, aby si ostal dobrým cez celý život. Na budúce prijímaj často, ale daj pozor, aby si nikdy nepristúpil nehodne. Vo spovedi všetko povedz a buď poslušný; chodievaj rád na katechismus a na kázeň, ale pre Boha stráň sa, jako prašivej nemoce tých, čo špinave a zle rozprávajú.“

V tomto naučení, ktoré dala matka Jankovi v deň jeho prvého prijímania, sa nachádza tajomstvo vždy dobre a sväte prijímať.

PODIVNÉ OVOCIE SV. PRIJÍMANIA.

Janko Bosko úctive prijal matkine rady, boly mu pokladom; dľa nich žil a sa riadil, i keď bol dospeljší. Často pristupovať ku

sv. prijímaniu bolo mu najväčšou útechou, a Pán Ježiš pokaždé mu vštepoval nové a silnejšie poznanie budúceho povolania, čo mu bol už vo sne ukázal.

Stal sa kňazom. Súč chudobný, premohol veľiké ťažkosti, ale venoval sa celkom výchove chudobnej a opustenej mládeže. Jeho srdce, v ktorom Ježiš prebýval, preplnené bolo láskou, a chlapci sa cítili jako pripútaní k nemu. V jeho škole v krátkom čase stali sa všetci lepšími a hodnými prijať Ježiša.

Stá a tisíce mladíkov prichádzalo k nemu, takže sám nestačil starať sa o všetkých a preto vybral si z lepších mladíkov niekoľko pomocníkov, ktorí boli oduševnení pracovať pre spásu duší. Ustanovil z nich rehoľnú spoločnosť a potom ich posielal do všetkých

krajín sveta, aby konali dielo jako on konal v Turíne. Sú to Saleziáni, ktorí ešte aj dnes prospešne nasledujú príklady svojho zakladateľa Don Boska a vychovávajú milióny mládeže v Európe, v Amerike a v zámorských misiách medzi pohanmi.

Toto, hľa, je ovocie, že Janko Bosko verne zodpovedal vnutnutiu, ktoré mu dal Ježiš pri prvom sv. prijímaní.

Ján Hlubík, salezián.

Kiežby sme mali také matky!

olo to počas prázdnin. Cestoval som z mestečka P. do svojho rodiska. Vo vlaku pri okne vozňa zazrel som skromne, čisto oblečenú ženičku. Badal som na nej dačo zvláštneho. V ruke držala ruženec a ticho, nábožne a presvedčivo šeptala túto milú — mnohými tak obľúbenú marianskú modlitbu.

Jakosi dojatostou vedený, sadol som si neďaleko tejto nábožnej ženičky, i obdivoval som jej nábožnosť a hlbokú vieru. Obdivoval som jej veľkú sobranosť a zahrúženosť do modlitby. Nič ju nevyrušovalo. Neobzerala sa, ani sa neobávala, či ju niekto z okolo sediacich azda nevysmieva. Neskrývala svoj ruženec, ale držala ho smelo, ba pozdávalo sa, že až pyšne, sta odznak víťazstva, a v modlitbe sv. ruženca pokračovala s nábožnosťou ďalej.

Keď svoju modlitbu skončila, čo prezradila pobožkaním a znamením sv. kríža, priblížil som sa k nej, a dal som sa s ňou do reči. Zaujímal som sa o jej pomery, aby som sa mohol aspoň kolko-toľko dozvedieť, kde väzí táto jej nebojácnosť a tak hlboké a silné náboženské presvedčenie.

I rozprávala mi medzi iným toto: „Mám len jedno-jediné dieťa, ktorým ma Všemohúcnosť Božia obdarila. A aj tento jediný a najmilejší svoj poklad som Mu obetovala. Od útleho detstva som ho Jemu posvätila. Vychovávala som ho čo najlepšie, chránila sta oko v hlave. Bola som si vedomá svojej materinskej povinnosti a veľkej zodpovednosti. Po skončení štyroch gymnaziálnych tried, išiel za klerika do N.

Bol síce už od maľučka telesne slabý, ale — vďaka Bohu — po lekároch som s ním dosiaľ nemusela chodiť. Iba toho roku mi začal jaksi chorľavieť. Ale dúfam v Prozreteľnosť Božiu, že mu navráti predošlé zdravie, hoc jeho choroba je vraj dosť vážnou, keďže je náchylný k suchotám. Bola by som nesmierne rada, keby vyšiel z tejto choroby a mohol vo svojich štúdiách pokračovať.

To by bolo najväčšou mojou radosťou v celom živote, keby som ho mohla dakedy uzrieť pri oltári Pána! Najväčším mojím vyznačením by bolo, keby som mohla povedať; som matkou kňaza! Jedného syna mi Boh sveril, a aj ten je robotníkom vo vinici Pána.

Začala som konať deviatnik ku cti Sedembolestnej P. Marie, aby mi Boh, keď je Jeho sv. vôľa, doprial tejto radosti. Iného si

na tomto svete nežiadam. A keď by sa Mu ľúbilo ináč, i tak sa uspokojím. On mi ho sveril, nech s ním nakladá, jako sa Mu ľúbi. Mojou posilou ostane i naďalej modlitba, zvlášť *sv. ruženec*, ktorý som si od svojej mladosti *nezanedbala ani len jediný raz*. Tu som našla silu v krížoch a borbách života, tu ju budem hľadať i na budúce!“

Takto by mi bola zaiste ešte dlho rozprávala táto dobrá ženička, a ja by som ju bol vďačne počúval i ďalej. Ale ani som sa nenazdal, keď ma vlakvedúci upozornil, že sa už priblížila moja stanica. Musel som teda vystúpiť a pretrhnúť tento milý rozhovor. Jaksi ťažko som sa lúčil s touto dobrou ženičkou.

Po ceste domov rozmýšľal som, jak krásne by to vyzeralo u nás, keby smýšľaly takto i ostatné naše katolícke ženy a matky. Dlho som takto rozmýšľal! I vznikla vo mne táto vrelá túžba: Kiežby sme mali také matky!... Kiežby sme mali mnoho takých matiek! Či by to nevyzeralo potom ináč na tomto svete?!...

Ludo Ž... a.

Láska Fouriera k chudobným.

§ v. Peter Fourier bol opravdivým otcom chudobných. Aj sám žil v tej najväčšej skromnosti a chudobe. Nábytok mal čo najjednoduchší, prepych, skvost nepoznal. Lepšie, nové rúcho si nerád obliekal. Keď chceli, aby si vzal na seba nové rúcho, museli staré odstrániť. Keď ho sestry ním založenej kongregácie obdarovaly peknou, vyšivanou cirkevnou košielou (rochetou kňazskou), odkázal im, že radšej zomre, ako by mal tak skvostné rúcho nosiť.

Bol opravdive Kristového, chudobného ducha počas celého svojho života; bol v tomto ohľade neústupný, ale túto istú lásku chudoby prechovával aj voči chudobným a núdzným. Krásny to zjav Kristom Pánom hlásanej lásky k bližnému.

Raz ho volali k nemocnej. Bola to manželka kniežatského pokladníka Lotaringie. Navštíviac chorú, po krátkom rozhovore riekol jej: „Lekári tu málo pomôžu, ale ja znám liek, čo pomôže.“ A keď sa ho chorá pýtala, aký by to bol liek? Fourier odvetil: „Chudobných treba uhostiť! Tí sa budú za vás modliť.“

Onedlho boli povolani chudobní celého okolia a Fourier všetkých uhostil. Po hostine rozostavil ich v dvoch radoch vo veľkej dvorane, on však zaujal miesto v prostriedku a modlitbou *sv. ruženca* sa ozývala sieň. Tak to trvalo celé tri dni a chorá opäť dosiahla ztratené zdravie.

Keď by láska k chudobným a núdzným neochládala, dozaista by sa premenila tvár zeme a zavítala by väčšia spokojnosť v spoločenstve ľudskom. Ale k tejto chladnosti pridružuje sa aj iná okolnosť. Nieto v spoločenstve ľudskom spoločenskej spravodlivosti, ktorej oprávneným požiadavkom je: aby každý pracovať chcejúci mal prácu a každá práca bola odmenená slušnou odmenou. Dokiaľ nevstúpi do života táto spoločenská spravodlivosť, všetko to dobré,

čo vykonáva láska kresťanská, bude len omrvinkou, čiastočnou úľavou, ale nebude môcť ukojiť zástupy, volajúce po príležitosti práce a slušnej odmeny.

Ale, žiaľbohu, v dnešnom príliš hmotársky založenom svete všetko sa tak deje, ako by láska k bližnému bola len na papieri. Aj táto láska, podobne láska k Bohu, má byť účinná, má preniknúť každodenný život. Všetkým chútkam prepychovej doby zadostučiniť a pri tom mať porozumenie pre núdznych, ťažko sa dá pomyšlieť. Uskromniť sa, odtiahnuť voľačo od seba pre úľavu núdznych, je veľkou zásluhou pred Pánom Bohom. Odložiť, odstrániť všetku nenávisť voči bližným donáša veľké milosti a požehnaní. Nie zúrivostou, nie hnevom, nie pomstou, ale pravou kresťanskou láskou získame ubiedených. Keď počujete hlas núdznych, nezatvrdzujte srdcia vaše!

J. K.

„Náboženstvo je vecou súkromnou.“

(Dokončenie.)

Ue to bez pochybnosti, že reči a celé konanie človeka prezradzujú jeho vnútorné smýšľanie, a to niekedy i proti jeho vôli. Ak mám v srdci lásku k Bohu, lásku k Pánu Ježišovi, lásku k cirkvi, musí sa javiť to i rečmi a skutkami. A keď bude takých ľudí plná obec, nemožno, aby toho nebolo znať i v jej celom živote. Avšak čoho je plné srdce nepriateľov viery? Kto má pevné nervy a dobrý žalúdok, nech ich počúva, nech číta ich spisy. Koľko je tam vecného poučenia o právach a povinnostiach ich robotníctva? Koľko je tam napomenutí k mravnosti, sporiivosti? Avšak každá reč, každý spis je plný nadávania na cirkev a na kňazov, plný rúhania sa svätým veciam. Kostoly sú im domami ohlupovania ľudu, kňaz je im pokrytcom a podvodníkom, náboženstvo je im súhrnom hlúpych povier. K tomu všetkému chcú mať a majú slobodu. Avšak nám, katolíkom, neprajú takej slobody. My máme skrývať svoje náboženstvo, ako pašovaný tovar, my nemáme vyznávať ho verejne. My nesmieťme si priať, aby ono pôsobilo i vo verejnom živote. Tam smieť sa ozývať len nevera a rúhanie!

Avšak kam vedú také reči? Ku skutkom! Či nezáleží verejnosti ani na tých? Pohliadme na príklady. Je celá strana ľudí, ktorí chcú vynútiť právo ľudu pumami, požiarmi, zabíjaním každého, kto ináč rozumie tomu právu. Iní hlásajú verejne, že súkromný majetok je krádežou. Iní hlásajú zase, že príkaz o mravnosti neplatí, a nazývajú verejnú nemravnosť voľnou láskou. Čo vzíde z takých zásad? Či nejaká blaženosť? Či nejaký pokrok? Len horšie násilie, ako ktoré páchali Tatári a Turci. To všetko smieť sa hlásať, k tomu všetkému má byť sloboda, len my katolíci máme skrývať sa doma, čušať a trpieť! Anarchia, revolúcia, prevrat všetkého môže pracovať, to ne-

škodí; avšak náboženstvo nesmie pracovať vo verejnosti, to by bola zkaža. Či to nie je prevrátenosť?

Ako mohlo vyrojiť sa toľko prevrátených myšlienok? My sme spali, nepriateľ bdel. My sme mysleli, že je vykonané všetko, keď chodíme do kostola, poslúchame kázne, ideme kedytedy k svätej spovedi. Nie je zle, ľud je pobožný! A za ten čas nepriatelia nelenili. Vydávali lacné noviny, a šírili nimi neveru a nemravnosť. My sme sa tešili: „Čo je na tom? Ľud tomu neverí!“ Koľko sme dali na katolícke noviny, aby mohly hájiť vieru všade, kde útočí sa na ňu? Nepriatelia zakladali vzdelávacie a podporujúce spolky. Koľko sme ich my založili? Nepriatelia vnikli medzi ľud, a my nedbali sme ani na to. Spali sme, alebo aspoň málo sme bdeli. Odpovedáte: „A čo je na tom? Čo zmôže ľud a čo nepriatelia viery v ňom?“

Aká je to reč? Nieto v takej reči lásky k ľudu, ani úprimnosti. Časy sú už také, že ľud nadobúda si právo za právom. A koho pošle ľud za seba do zákonodarného sboru? Iste ľudí, ktorým dôveruje, alebo ktorí vedia vydoberiť si jeho dôveru. Či bude medzi nimi niekto, kto pohrdal ľuďom verejne? kto si nevšimnal jeho potreby? Iste nie! A iste dostanú sa ta tí, ktorí boli ľudu dŕsňal za vodcov a pomáhali mu v boji za právo. A ak to budú celkom nepriatelia našej viery, kto je toho vinným? My sami, že sme sa dali vytisnúť, že sme takmer celkom ustúpili do súkromnosti so svojím náboženstvom, akoby ono bolo a muselo byť popelkou, ktorou páni pohrdali a ktorá prestáva zaujímať dnes i ľud.

Avšak o čo ide mnohým vodcom ľudu, ktorí hovoria menom toho ľudu a podľa všetkého i ďalej budú hovoriť a konať? O nič iného, ako aby tomu ľudu vzali zbytok náboženstva, zbytok viery. To je tak isté, ako ani neviem čo. Dnes ešte tu a tam hovoria, že nejde im o náboženstvo, to že je súkromnou vecou každého jednotlivého človeka. Avšak predsa prezradzujú sa často, že sú nepriateľmi náboženstva, najmä náboženstva kresťanského. Čo je teda povinnosťou každého, kto dbá o náboženstvo, komu náboženstvo nie je vecou bezcennou? Povinnosťou a právom nás katolíkov je, aby sme sa nedali vytisnúť ani z verejného a spoločenského života, ak nechceme, aby nám vzali pomaly všetko, i kostoly, i posledné miesta v školách, i slobodné vyznávanie viery, ak nechceme, aby prenasledovali znovu našu cirkev ako nepriateľku ľudstva, ako šíriteľku tmy a nemravnosti!

Čo prinesie budúcnosť? Iste to, čo pripravovaly časy minulé. Aké zrno bolo siaté, také vzíde. Avšak hľa, zlé zrno minulých časov začína schádzať, zrieť. Po mnohé roky bola hlásaná nevera, bola tupená viera a cirkev, bolo hlásané všeliaké učenie, podrývajúce mravnosť a verejný poriadok. Dnes mnohému človekovi, celým vrstvám spoločnosti je nielen kňaz, ale každý, kto má lepši kabát, kto má kúsok poľa, zlodejom a vys-

sávačom ľudu. Preto kto chce zamedziť búrku, nech neodkladá, nech sa neskrýva, nech nečaká, až začnú tí druhí! Na stráž, na svoje miesto každý! Ak bude každý katolík skutočne vyznávať a hájiť svoju vieru, nebudú môcť nepriatelia šliapať naše práva. My doprajeme každému slobody, práva, avšak nedáme si vziať najsvätejšieho práva, svojej viery. Tak konajme, a nepremôže nás nikto. Boh dá víťazstvo hájiteľom vecí spravodlivej!

(Podľa F. Šúrta, v českom „Kazateli“, ročník XVI.)

Stanislav Kianička.

V tomto znaku zvíťazíš!

III.

Maxencius dôverujúc vo výroky hadačov sibilinských kníh, „že nepriateľ Ríma dnes zahynie“, vytiahol so svojím vojskom z Ríma cez rieku Tiber proti Konštantínovi. Boj sa započal, so zúfalou zmužilostou zápasily obe vojská v tomto pamätihodnom časovom obrate. Ačpráve Maxencius na čele silného vojska bojoval, jako lev, predsa sa jeho voje začaly klátiť, začala ich obkľučovať jakási hrôza, vidiac v čele Konštantínovho vojska v silnečnom blesku trblietajúci sa kríž, podobný znameniu, jaké sa zjavilo nedávno na oblohe.

Kresťanskí vojaci hľadiac na kríž, s neochvejnou hrdinskosťou postupovali vpred za Konštantínom. Osud Maxencov bol rozhodnutý; jeho voje sa dávaly na útek. Vidiac Maxencius márnosť ďalšieho boja, chcel sa útekem zachrániť do večného mesta. S tým dovšil svoju záhubu. Most cez Tiber povolil pod ťarchou prchajúceho vojska a Maxencius i s koňom zmiznul vo vlnách. Tak skončil krutý nepriateľ kresťanov. Čoskoro trestajúca ruka Božia stihla i drakých jeho spoluvládov, prenasledovateľov kresťanstva. Pádov Maxencovým bol zpečatený pád pohanstva na západe v ríši rímskej.

Jeho armáda, dozvediac sa o smrti svojho vojvodu, rozpadla sa. Konštantín mohol sa tohože večera plným právov pomenovať pánov západnej ríše rímskej; na východ mladý hrdina nepomýšľal. Z Božieho dopustenia staly sa rôzne zápletky, ktoré nového vláďara západu v nepriateľský styk s východom donútily a svetovú vládu potom v jeho ruky složily (roku 324).

Víťazstvo Konštantínovo pred Rímom 28. okt. 312 nadobudlo najväčšieho významu, lebo ním sa započínala nová doba. Pohanstvo bolo prinútené odložiť svoj odpor proti kresťanstvu, lebo zbavené svojej vlastnej opory poznenáhle sa rozpadávalo; kresťanstvo zato však pomaly, ale tým istejšie opanovalo mysle všetkých a razilo cestu pokroku predtým ešte nikdy nevídanému.

Víťaz Konštantín nenaložil dľa pohanského zvyku s mŕtvovami nepriateľského vojska, lež dal ich slávne pochovať.

Vracajúc sa s bojišťa do svojho stánu, šiel mu v ústrety ctihodný stavec, sprevádzaný niekoľkými mužmi. Stavec sa obrátil ku Konštantínovi a mu riekol: „Šťastný hrdina, biskup rímsky ti vzkazuje skrze mňa svoj pozdrav a blahopraje tebe ku tvojmu skvelému víťazstvu. Jeho túžbou je uvidieť ťa a prosiť, aby si mu skrze mňa ustanovil deň, kedy by s tebou mohol hovoriť.“

Pri posledných slovách vyjasnila sa tvár hrdinského víťaza. Po krátkej úvahe odpovedal:

„Zvestuj rímskemu biskupovi, že Konštantín nikdy nedovolí, aby najvyšší sluha oného Boha, ktorý sa mi tak milostive zjavil a

poznať dal, ho navštívil. Mojou povinnosťou je navštíviť biskupa a skrze neho Bohu kresťanskému priniesť dôstojnú obeť na poďakovanie.“ Po krátkom mlčaní sa pýta: „A kde býva rímsky biskup?“

„Hrozné prenasledovanie núti ho hľadať ochranu v Kalixtovom pohrebišti na appijskej ceste, lebo výroky prenasledovania nie sú odvolané“, pravil stavec.

Konštantín odvetil slávnostným hlasom: „Budú hneď odvolané, ale najprv mi treba vyhľadať biskupa rímskeho.“ — „Ak trváš pri svojom úmysle“, pokračoval stavec, „urči sám hodinu, kedy ťa za-

vedieme k biskupovi. Dnes večer sa shromaždia kresťania celého Ríma okolo svojho zostarlého biskupa, žeby Bohu za tvoje zázračné víťazstvo vzdávali vďaky.“

Mladý víťaz si prial, aby sa mohol ku tomu shromaždeniu dostať, čo vyslanci biskupovi prijali s radosťou a určili hodinu.

Večernou dobou Konštantín dľa úmluvy so svojim verným priateľom došiel ku vchodu katakomby a s čakajúcim vodcom vošiel do temných dlhých chodieb. Tajuplný strach napadol Konštantína, nie súc vedomý, jaké skrýše museli kresťania užívať pred prenasledovaním. Trnul úžasom pred nepočesnými hrobami svätých mučeníkov, ktorí s najväčšou úctou tu boli od kresťanov pochovávaní. Konečne premohol strach, a v plnej dôvere kresťanských sprievodcov došiel na miesto, kde sa mu ukázalo divadlo dosiaľ nevidané. Spatril pred sebou veľmi svetlý priestor, preplnený v pobožnosti pohrúženým ľudom, z ktorého vychádzala vôňa kadidla a ľúbezne detské hlasy prespevovaly:

„Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pána!“

S. K.

Opatrnosti nikdy nezbyva.

Po nejakom čase znovu sme sa shromaždili priatelia, aby sme si dôverne o spasiteľných veciach porozprávali. Bol to náš pekný zvyk, že miesto do krčmy shromažďovali sme sa zamieňavo po domoch.

Keď sme sa všetci sišli a navzájom sa pozdravili, začal náš najstarší spolubrat a známy horlivec za zásady kresťanské, takto hovoriť:

„Každý kresťan-katolík, keď chce zachovať dušu svoju pre večné blahoslavenstvo, nesmie si nikdy ľahkomyselne počínať. Lebo keď opatrnosti nikdy nezbyva vo veciach svetských — akože tedy vo veciach náboženských a nadprirodzených?!“

„To je veru svätá pravda“, ozval sa jeho sused; „veď zkusujeme v našich časoch, že pre ľahkomyselnosť a neopatrnosť stávajú sa veľké nešťastia, ktoré sú pre nejedného osudnými na celý život.“

„Veru tak je tomu“, súhlasilo celé shromaždenie.

Po malej chvíli ozval sa zase náš prednášateľ. „Keď sme začali hovoriť o opatrnosti, počujte jednu poučnú historku!

Istý chudobný šľachtic mal jedinu dcéru Juliú. Bola to deva neobyčajne krásna, a čo taká známa široko-dialeko. Popri tom bola aj vzdelaná a ducha nadaného. Ovšem že mala hodne pytačov, lenže všetci boli nemajetní, ako i ona. Konečne vyskytol sa aj jeden, ktorého otec bol bohatým sedliakom. Meno mu bolo Zlobný. A tento mladík požiadaval Juliú celkom vážne za manželku. On bol však natoľko ošklivým telesne a zvláštne ničomníkom duševne, že ho ľud všeobecne nazval: čiernym Zlobníkom. Bol on surový, hašterivý, lakomý, nadutý ožran.“

„To veru nebolo lákavé“, poznamenala jedna deva z viacerých, čo tiež pilno chodievaly na naše schôdzky.

Náš horliteľ ďalej pokračoval: „Veru že nebolo. Ani Julia sa z neho netešila, lebo keď jej otec zvestoval, že Zlobný ju chce vziať za manželku, omdlela. Keď prišla k sebe, otec ju uspokojil, vraviac: „Dcéra moja, nechcem ťa k ničomu nútiť, ale nezabudni, že žijeme len z malej penzie. A kto sa bude starať o teba po mojej smrti?“ — Julia odvetila, že radšej hladom zomre, nežli by šla za takého ohavníka. A že to naozaj myslela, dala sa aj do plaču. Otec ju však ďalej ubezpečoval, že aby sa nestrachovala, on ju k ničomu nebude nútiť.“

„Medzitým sa zlobivý Zlobný všade vychvaľoval, že Julia bude jeho. Po nejakom čase dozvedel sa o tom aj kráľovič, ktorý sa mal ženiť. I navštívil hneď Juliu, a bol okúzlený jej krásou. Sluhovia však upozornili za horúca kráľovského syna, že mnoho sa rozpráva o chybách Juliiných, zvlášte, že sa túla mnoho po domoch. Kráľovič ju ospravedľňoval, vraviac, že nič ju k domu nepúta. A skutočne nebola doma, keď ju znovu navštívil. Kým prišla, požiadal otca o jej ruku, ale že sa prv musí podrobiť skúške. Keď prišla Julia domov, kráľovič jej znovu všetko zopakoval. — „Pane“, odpovedala Julia, „aj tej najhoršej skúške sa podrobím, aby ste vďačnosť a lásku moju poznali.“ — „Dobre“, odvetil kráľovič, „teraz som tu už druhý raz, ale keď prídem po tretí raz a najdem vás doma, vezmem vás k sebe. Ale jak nebudete doma, vtedy vezmem si inú.“ — „A ja“, doložil otec, „v ten istý deň určite zasľúbim ju Zlobnému.“ Julia na to všetko privolila a kráľovič odišiel.

„Také šťastie!“ vzdychly si naše poslucháčky. „To opravdu bola by bláznivou, keby si to prepásla.“

„A predsa si prepásla“, pokračoval náš rečník. „Opatrnosti nikdy nezbyva, povedal som na začiatku. A preto netreba sa slepo hrať s ňou, neslobodno byť ľahkomyselným a neobozretným pri veci veľmi vážnej.“

„Pravda je, pravda!“ súhlasili všetci.

„Nuž teda tak. Julia z počiatku skutočne bola opatrná a za štyri dni nevyšla z domu. Na piaty si vyšla na okamženie, v šiesty už na pol hodinku, v siedmy na celú hodinu. Tu na ôsmy deň riekol jej otec: „Dcéro, nevyhádzaj tak z husta!“ — „Však kráľovič neprijde“, odpovedala mu Julia a doložila: „Však som aj prikázala slúžkam, aby sa dívaly na cestu a hneď jakby šiel kráľovič, poslaly pre mňa.“ — „Julia“, pravil otec, „najistejšie bude, keď zostaneš doma. Nikdy sa nespoliehaj na iných! Vravím ti to ako tvoj otec, buď opatrná, nezahrávaj sa so svojím celoživotným šťastím!“ Julia však nedbala na otcove výstražné slová, a ani sa viac neohliadnuc odišla.“

„Nešťastná!“ zavzdychly zase naše spoluposlucháčky.

„Veru nešťastná, alebo veľmi ľahkomyselná a neopatrná“, pokračoval ďalej rečník. „Lebo sotvaže vyšla z domu, slúžky videly prichádzať kráľoviča. Ony však — domnievajúc sa, že Julia je doma, keďže práve vtedy im nič neriekla — mlčaly, až prišli kočiare už blízko. Potom ju začaly hľadať a volať domov. Lenže kráľo-

vič nenajdúc ju doma, sadnul na kočiar a odišiel preč. Julia navrátiac sa domov, zazrela ešte povoz kráľovičov v dialke, ale už bolo pozde. Ovšem začala potom kričať, horekovať, ale to sa nedalo viac napraviť, čo sa raz zanedbalo pre neopatrnosť a ľahkomyselnosť. Mohla sa i zbláznit od zúfalstva, nič to nepomohlo. Otec bol blízko zúfalstva: „Nešťastnica, povedal som ti, že ma raz privedieš do hrobu tvojou hlavatostou. Ale ešte dnes, aby si vedela, zasnúbim ťa so Zlobným!“

A tak sa aj stalo. Julia stala sa manželkou čierneho Zlobníka. Po krátkom čase i ona bola tak zlá, ako jej manžel. Jej otec od žiaľu čoskoro klesol do hrobu...

„Veru je to smutné!“ — vyšlo naraz z viacerých úst. „Je to odstrašujúci príklad pre devy...“

„Počkajte!“ skočil im do reči rečník. „Je to odstrašujúci príklad pre nás všetkých a nielen pre naše devy a ženy.“

Nikto si nesmie ľahkomyselne zahrávať s tým, čo mu zabezpečuje blaženú budúcnosť. Ani naše duše nie. Veď ony sa majú domáhať blaha nekonečného. Ako Julia si prepásla pre svoju ľahkomyselnosť a neopatrnosť kráľovského syna ako ženícha, tak isto sa stáva s dušou mnohého kresťana-katolíka, že pre veci pozemské zabudne myslieť na veci nebeské. Mnohí sú neopatrní, ľahkomyselní, povolujú svojim nesmyselným chůtkam, a tak premeškávajú zadosť učiť svojim náboženským povinnostiam. Naše kresťanské duše sú vykúpené krvou Kristovou, sú obmyté vodou sv. krstu: ony sú tie krásne Julie. A či vieme, že diabol nám lichotí, aby nás sviedol? Syn Boží, kráľ nebeský chce nás vziať do nebeskej blaženosti. Či si toho žiadame? A keď áno, musíme sa pričiniť, aby sme boli hodní takého ženícha.“

Po tých slovách nastalo ticho. Každý z nás bol dojatý až k slzám a zamyslený...

„Kto sa chce nazývať kresťanom-katolíkom“, pokračoval ďalej rečník, „musí zachovávať prikázanie, musí aj v tej najťažšej zkúške obstáť. My musíme utekať pred každým nebezpečenstvom, musíme byť opatrnými; musíme bedliť, aby nás smrť neprekvapila nepripravených. Preto dávajme pozor na seba, aby nás diabol nedostal do svojej moci, ako dostal zlý Zlobný do svojej moci Juliu... Sv. Peter vo svojom liste hovorí: Buďte opatrní a bedlite, lebo protivník váš diabol, ako lev ručiaci, obchádza vás hľadajúc, koho by zožral.“ — Nuž povšimnime si toho, priatelia, priateľky; buďme obozretní a majme na zreteli vždy, že *opatrnosti nikdy nezbyva.*“

Na znak toho, že je rozprava ukončená, náš horlivec povstal a vyslovil svoju radosť, keď videl všetkých tak oduševnených a pre budúcnosť dobrým predsavzatím ozbrojených.

V. S. Široký.

Jakými chválami Ťa oslavovať, Maria, neviem, veď Toho, ktorého nebesia objat nemôžu, v svojom lone si chovala!

(Cirkev sv.)

Naším ženám.

(Keď bol chlap gazdinou.)

inule som napísal, že ženská práca nemá oči. Celý deň sa moce, večer na smrť je ustatá, a keď sa jej muž pýta, aby mu povedala, čo vykonala cez deň, stojí a napochytre ani nevie povedať, čo robila a ako sa deň minul. Túto každodennú neviditeľnú ženskú prácu chcem opísať, nie preto, aby ženy naše spyšnely, ale aby mužovia boli voči nim uznanlivejší. Ako by sme vyzerali bez žien a ich

práce?

Mladý gazda sa volal Sršeň, jeho manželka bola rodená Dobrôtká. Gazda s ničím nebol spokojný, nik mu neurobil po chuti. Najviac trpela žena, a veru bola rozumnou gazdinkou. Jej prácu si nevážil, ba keď mala prať, bieliť, chlieb piecť, začal sa vadiť s ňou. Keď sa otvorila práca na poli, nechal ju doma, ale bez pomoci, a potom už všetkých svätých posbieral, ak nebol obed na čas prinesený. Práve bola kosba. Gazda nebral do ohľadu, že musela variť i pre koscov, huboval ako obyčajne; žena rozhorčená tiež nemlčala. Nastala vada. „Keď ti nenie moja práca v domácnosti po chuti a keď myslíš, že bys ju ty lepšie vykonal, zostaň zajtra doma a ja pôjdem na lúku. Uvidíme, kto z nás svoju prácu lepšie vykoná!“

Muž, ktorému v hneve chybovala rozvaha, zaraz privolil k tomu a tak druhého dňa včas ráno vyšla gazdiná s čeladou a koscami na lúku, a gazda prevzal na seba starosti a práce domáce.

Aby dokázal, že domáca práca je preňho hračkou, umienil si, že bude aj mútiť. Chytro doniesol smotanu i mútovník a pustil sa s chuťou do práce. O chvíľu začalo mu byť od mútenia teplo, odskočil do pivnice, aby si natočil piva a trochu sa nim ochladil a posilnil. Sotva však točku, v súdku vrazenú, zatočil, počul buchnúť a tu len teraz mu prišlo na rozum: chlape, veď si ty nezavrel dvere na pitvore. Uteká do kuchyne. A hľa! mútovník bol prevalený a na smotane, ktorá tiekla po zemi, *pochutnávala si ošípaná*. Rozzlobený gazda kopnul do nej, až odletela. Ošípaná bolestne zakvičiac dotiahla sa do chlieva, kde zaryla sa do slamy a ležala ako zdochnutá. Gazda preklínajúc vrátil sa do pivnice: ale strach a hrôza! Pivo bolo vytečené, súdok prázdny. V náhlosti pred chvíľou zabudnul točku zakrútiť.

Smädný a rozpajedený premýšľal teraz, čo bude variť. V tom zazrel mliečniky plné mlieka — nuž rozhodnul sa, že uvarí žltej kaše. O chvíľku bol oheň spravený a na sporáku stál už veľký hrniec s mliekom a na stole misa so pšenom.

Gazda pozrel na hodiny a keď videl, že nenie ešte jedenásť, trochu si oddýchnul a pomyslel si: No, ale ja tej mojej predsa len ukážem, že obed bude na čas uvarený. Ale sotva domyslel, už ozýval sa buchot z maštale. Gazda skokom utekal, aby videl, čo sa tam

robí. A čo sa robilo? Najpeknejšia jalovica nemajúc ničoho za rebríkom, odtrhla sa od válova a poplašila všetok dobytok, tak že keby nebol dobehnul, bol by sa snáď i poprekáľal. Gazda teremteujúc uchytil ohrablo a začal robiť poriadok. Ale tým narobil ešte viac neporiadku, lebo rozbúrený statok, čím ho viac tľkol, tým väčší robil hrmot, a keby gazda nebol od mladého bujačka odskočil, bol by ho snáď prepichol. Videl, že týmto statok neutíši. Vybehol teda na povalu, nabral sena a hodil z neho po chľpe pred každý kus. Dobytok pomaly počal sa tíšiť a žrať. Len jalovici odpadla celkom chuť od žrania, tak ju zmlátil. Konečne bol v maštali poriadok urobený. Ale čo sa medzi tým robilo v kuchyni?

To by bol gazda tiež rád vedel a preto ponáhlal sa zase ta: ale už zvonku zarazil ho silný dym a smrad. Gazda zľaknul sa, že snáď v kuchyni horí. Vchádzajúc do pitvora vletelo mu čosi do očí s takou prudkosťou, že mu to — div — oči, hustým, štiplavým dymom celkom zaslepené, nevyrazilo. Vzpamätajúc sa z veľkého uľaknutia videl, že to bol kohút, ktorý keď sa nechcel dať pri krádeži chytiť, hľadal vrtko, kde nechal murár dieru. Gazda uznal za potrebné otvoriť dvere a obloky, lebo nie len že ho dym a smrad veľmi dusil, ale ani nemohol vidieť, čo sa v kuchyni porobilo. Keď dym vyšiel, zjavil sa mu hrozný obraz. Mlieko vykypelo a škvarilo sa veľmi síciac a smrdiac po celom sporáku a len čiastočka zostala ho v hrnci. Misa so pšenom ležala na kusy roztrieskaná a po zrne ani stopy; kŕdeľ sliepok a kureniec postaral sa, aby ani zrnka nezostalo.

K dovŕšeniu trápenia začaly hodiny biť dvanásť. Na dvore ozvaly sa kroky a hneď na to vošla do kuchyne gazdiná a usmievajúc sa štebotala: „No, Janičko, ako sa ti tu viedlo a čo dobrého si nám prichystal k obedu?“

Gazda však na miesto odpovede schytil klobúk a utiekol na lúku, kde o hlade a smäde zostal do večera.

Keď sa vrátil domov, žena bola zase veselá, a ani slovom sa mu o ničom nezmenila, len slúžka hovorila, že kravy na poludnie a večer mali nápadne málo mlieka, že jalovica je akási smutná a nežerie a ošipaná vraj leží ako zabitá. Gazdiná ju však uspokojila, že to zase prejde. A šťastne aj prešlo.

Od tej doby Sršeň prestal byť sršňom. Raz zase začal šomrať, ale žienka mu riekla: „No, tak Janko môj, zostaň dnes doma a ja pôjdem do poľa.“ Gazda sa najprv zapálil, potom sa rozosmial a miesto odpovede pozrel tak láskave na svoju ženičku, ako snáď nikdy predtým, a — fuk do poľa.

A potom nech mi ešte dakto povie, že ženy doma nič nerobia, lebo nič po nich nevidno!

Kalmančok zo Šaláta.

Buď pozdravená rozkoš večného Otca, stánok Boha Syna a príbytku Ducha svätého! Buď pozdravená väčšia nad serafínov, jasnejšia nad slnko! Buď pozdravená príčina nášho vykúpenia, kráľovno pokoja, prostrednico všetkých ľudí, útočiste celého sveta, buď pozdravená milosti plná. *Sv. Tarazius.*

Dopisy.

List VI. z Centr. Ameriky.

(Cesta ešte na mori.)

V *Kvetnú nedeľu* po obede zjavilo sa na obzore krídľ vtákov. Čo bolo tu radosťou, nedá sa vypovedať. Veď uplynulo už desať dní, čo sme nevideli, okrem vody a rýb, ani zeme, ani vtáčka. Zjavenie sa vtákov nám zvestovalo, že zem bude už blízko. Voda sa nám už sprákrila, a preto všetko s napnutosťou očakávalo zjavenie sa zeme. Zrazu bolo počuť na palube radostné výkriky „La tierra — la tierra“ (zem — zem), a skutočne o pár minút už každé oko mohlo rozoznať na obzore čosi čierneho, boly to vyspy náležajúce Anglii, zvané Santa Trinidad (Sv. Trojica). Okolo 4. hod. zakotvila loď v prístave. Chceli sme ísť do mesta, ale nebolo možné, keďže loď okolo ôsmej už mala vyplaviť ďalej. Tu sme už videli samých černochoch, ktorí predávali pomaranče, kokusy, banány atď. I my sme si kúpili niekoľko banánov, o ktorých sme toľko počuli v Európe, ale sme sa sklámali, lebo pre prílišnú sladkosť nemohli sme ich jesť. Dňa 29. marca sme už plávali vedľa rôznych malých výsp, ale teplo bolo už neznesiteľné. Dňa 30. marca z rána zjavilo sa nám zaujímavé divadlo. Našu loď nasledovalo veľké množstvo rýb, niektoré boly až 3 m. dlhé, mali sme na čo hľadieť. Ryby sa vyhadzovaly až pol m. nad vodu, po čom veľkým hukotom čliapkaly do vody. Pozorovanie to donútilo každého okrem podivu i do smiechu, a to divadlo trvalo celý deň. Dochodili sme už do Južnej Ameriky, do republ. Venezuela, kde máme ústav Saleziánsky, preto sme poslali radiotelegram, že prichodíme s loďou *Bo-logna*.

Dňa 31. marca prebudili sme sa už o piatej, lebo loď stála už v prístave. Po sv. omši prekvapil nás direktor tamejšieho ústavu, je on Poliak a tak sme sa dohodorili veľmi dobre. V prístave Guayara mali sme stáť celý deň, preto direktor pozval nás do stoličného mesta *Caracas*. V tomto ústave mali sme päť priateľov z Poľska, ktorí prišli sem asi pred 4. mesiacmi. Najali sme si dva automobile. Mesto to leží 1000 m. nad hladinou mora, preto cestovanie bolo dosť ťažké a nebezpečné. Po 2-hodinovej ceste dorazili sme do hlavného mesta *Caracas*. Prijdúc do ústavu, už nás tu očakávali naši spolubratia Saleziáni a zvlášť piati klerici, s ktorými sme končili naše štúdiá gymnaziálne v Poľsku. Obed nám veľmi nechutil, lebo všetko bolo príliš sladké, len sme obdivovali rozličnosť toľkého ovocia nám úplne neznámeho. Tu sme sa zdržali asi 4 hodiny. Boly to pekné chvíle, v ktorých sme si pripomínali naše tak šťastné študentské časy. Čím radostnejšie bolo shľadanie, tým smutnejšia rozlúčka. Obdarili nás rôznymi mluvniciami poľsko-španielskymi, ktoré nám boly neskôr veľmi potrebné. Celý ústav vyšiel pred dom. Ešte niekoľko výkrikov: „Nech žije Poľská“, a náš autiak nás unášal preč. Návrat bol ešte nebezpečnejší, lebo sme zostupovali ohromnými vrchami nad priepastami a krúcaninami, aj sa už sotmievalo. Na večer sedeli sme znovu v našom korábe, na ktorý sme už privykli jak na svoj dom.

Keďže loď mala ešte mnoho ládovať, nocovali sme ešte v prístave, snívajúc o peknom prežitom dni. Dňa 1. apríla loď pristála v prístave *Coracao*. Ze bol *Zelený štvrtok*, išli sme do mesta a v katedrálnej kostole šlyšali sme biskupskú sv. omšu. Kostol bol preplnený černochochami veľmi kriklave oblečenými. Na obed sme sa vrátili znovu na našu loď. Dňa 2. a 3. apr., t. j. *Veľký piatok* a *Bielu sobotu* plavili sme sa pokojne. *Nedeľu veľkonočnú* slávili sme v prístave republiky *Colombie*. Po obede vyšli sme na prechádzku do mestečka, ktorého domy boly pozliepané z kukurice alebo z dreva. Obyvatelia veľmi zanedbaní, deti všetky úplne nahé behaly po uliciach. Pri návrate jednému z nás zabral vietor do mora klobúk, museli sme najat loďku, za ktorú sme platili dva doláre, lebo klobúk čím viac sa oddaloval od brehu. Bolo tu smiechu. Chudák klerik hovoril, že za klobúk zaplatil 40 lír v *Itálii*, a za vytiahnutie jeho z vody musel dať 50 lír. Blížili sme sa už k cieľu, tak že nám bolo ťažko opúšťať tú loď, ktorú sme za celý mesiac obývali, a ktorá nám pripomínala *Europu*. Dňa 6. apr. ráno naša loď pristála ostatný raz v prístave *Colon*, kde nás už očakával jeden kňaz Salezián. Na obed sadli sme na vlak, ktorý nás unášal cez lesné húštavy po stranách kanálu *Panamského*. Okolo 3. hod. sme konečne odpočinuli v našom ústave v *Paname*.

Tu nám oznámili, že sme preznačení do republiky *Nicaragui*. Na loď sme museli čakať celé dva týždne, ktorou sme sa mali vydať na ďalšiu cestu cez more pacifické do Strednej Ameriky.

J. Seč...

P. P. J. Kr.!

Z *Ludrovej*.

Ctená Redakcia a ct. čitatelia! Nie sme veľká dedina uprostred žirných polí, prekypujúcich bohatstvom - sme len malá dedina, vklínená medzi chladné náručia slovenských hôr, ktoré niekedy aj nemilosrdne svoj studený dech na nás vydychujú. Zato však nie sme celkom odlúčení od sveta. Blízky Ružomberok mnoho a mnoho ráz dáva nám podnet k premýšľaniu a usudzovaniu. Že čo znamená Ružomberok pre katolíckych Slovákov, to každý vie. Predsa však príliv mnohých moderných, hmotárskych myšlienok hatí duševný vývin mesta. Jedovatý had hmotárstva neuspokojuje sa len jednou korisťou, usiluje sa otráviť aj okolie. Tisíce a tisíce oplzlých brožúrkov zaplavujú náš kraj. Táto tlač v ruke s nemravným filmom usiluje sa znehodnotiť ľudí, vytrhnúť zo srdca ľudských vieru, cit povinnosti, lásku, poslušnosť. Všetma si najviac mládeže, veď vie, že krehké srdce detské dá sa ľahko prikloniť.

Jediná dobrá tlač, dobrá kniha, dobrý časopis je nám zbraňou oproti chytrému sa rozširujúcej nevere, zkaze. Drahá mládež, len dobré katolícke časopisy vezmi si do ruky, odstúp od nesmyselných, zlých brožúrok, odkiaľ ti nie poučenie, lež zkaza kynie. V našej dedine, vďaka tunajšiemu vdp. farárovi, katolícka tlač teší sa veľkej obľube. Viac, než tristo katolíckych časopisov zavíta začiatkom každého mesiaca k nám. Spolok sv. Vojtecha číta u nás vyše 60 členov. Rozsiahlym kalendárom a poučnými prílohami hlboko zasahuje do duše ľudu. Tu je tá zbraň, tá ochranná loďka proti duševnému stroskotaniu sa. Slovenský ľudu! neodstúp od katolíckej tlače, bráň si ju, posilňuj sa ňou proti víchrom zkažonosných smerov, ktoré nikdy ti neprinesú blaho, šťastie, ale len zkazu a tak duševný ako aj telesný úpadok.

Ludrovčan.

P. J. Kr.!

Z *Košíc*.

Jubileum sestier-Dominikánok. Sestry-Dominikánky v Košiciach slávil 25-ročný jubileum založenia svojho kláštora (jediného na Slovensku). Skromná ale dôjímavá slávnosť bola v káplne 2. febr. Sv. omšu slúžil najdp. biskup Jozef Čársky. 30 rokov je tomu, čo na povzbudenie horlivého kňaza rádu sv. Dominika, dp. P. Hyacinta, 12 členiek III. rádu začalo vyučovať malé dievky v opatrovni. (Z týchto tri i teraz blahodarne účinkujú v kláštore: Sestra Lucia, S. Magda, S. Roza.) O päť rokov neskoršie pod vedením predstavenej z Kószegu (Pauly Hoffmanovej) už ako sestry-Dominikánky vychovávajú a opatrujú cez celý deň dievky košických remeselníckych a robotníckych kat. rodín, ba niektoré aj zdarma stravovali. Staraly sa hlavne o tie dievky, ktorých rodičia museli von z domu pracovať. Túto vznešenú, ale veľmi ťažkú vychovávateľsko-učiteľskú prácu už 25 rokov konajú dobré sestričky-Dominikánky, a to zdarma bez každého osobitného platu, len z lásky ku P. Bohu, ktorý s pozhnaním sprevádzal nežistnú, blahodarnú činnosť sestričiek. Z malej opatrovne nastala veľká so 100—120 dievkami bez rozdielu národnosti. (Niektorí z nich sú už dávno samostatní dobrí remeselníci v Košiciach.) Majú aj slov. ľudovú školu s 230 žiačkami, i meštiansku školu so 122 študentkami aj internát s 35—50 chovankami.

K pozdvihnutiu a zdokonáleniu duševného života v Košiciach vo veľkej miere prispeli dominikánky tým, že u nich našly útulok: Mariánska Kongr. slov. kat. žien M. Kongr. slov. kat. študentiek a malá garda B. Srdca pre žiačky ľud. školy. My katolíci vrele ďakujeme sestričkám-dominikánkam, čo naše devušky s obetavou láskou vychovávajú, vyučujú, aby neskoršie boly verné členky našej cirkve a ľudskej spoločnosti. Preukážme im v budúcnosti ešte väčšiu a obetavejšiu lásku a porozumenie, ako dosiaľ.

Namiesto terajšej malej káplne, pre väčší počet svojich žiačok, chcú sestričky vybudovať novú väčšiu káplňku. Na túto prosíme pomoc od našich kat. bratov, že by každý dľa možnosti podporoval tento vznešený katol. ústav.

J. E., katechéta.

P. J. Kr.!

Petrová Ves (Brat. ž.).

Vel. Redakcia! Dňa 16. febr. t. r. zomrel náš dobrý duchovný pastier, dp. Peter Jámboř, v 68. roku veku svojho a v 43. roku svojho kňazstva. Bol od začiatku októbra m. r. nemocný až do smrti. Počas jeho dlhej nemoci bol viac ráz posilňovaný sviatosťami, aby obtížnosti s nemocou spojené mohol trpezlivo znášať. Keď sa blížil posledný deň jeho života, sišli sa ku jeho smrtnej posteli jeho zástupca, dp. Hugo Szuly, ktorý mu ešte udelil sv. prijímanie a niektorí veriaci a modlili sa zaňho sv. Ruženec. Jako sa nebožtík rád modlieval túto modlitbu, preto mu P. Maria vyprosila tú milosť, že pri modlitbe sv. Ruženca rozlúčil sa ticho s týmto svetom. Pohrebné obrady so zádušnou sv. omšou konal zaňho vdp. dr. Štefan Rovenský, dekan z Radošoviec pri assistencii 11 kňazov a kážeň mal vdp. Ján Stašek z Holiča, pod ktorou všetci farníci slzili. Naša mládež zo spolku sv. Ruženca, mládenci a panny pod venciami vyprevadili svojho duchovného otca na cintorín. Mnoho ľudí bolo na pohrebe aj zo Štepanova, kde zosnulý bol dlhé roky farárom. Odpočinutie večné daj mu, ó Pane, a svetlo večné nech mu svieti!

B.

P. P. J. Kr.!

Z Nemšovej.

Ct. Redakcia! Prosim ráčte týchto pár riadkov v našej „Kráľovnej“ uverejniť. Dňa 17. febr. 1928. usnul v Pánu náš veľký horliteľ sv. Ruženca, prvý spevák a zbožný putovateľ, od všetkých ctený občan, Jakub Bartek, ktorý v 62. roku veku svojho zakončil pozemskú púť svojho života. Vo svojej dlhej nemoci bol nadmieru trpezlivý, čím nám dal všetkým príklad k nasledovaniu. Na jeho pohrebe zišlo sa veľiké množstvo nielen farníkov, ale aj z okolia. Pohrebné obrady konali náš dp. farár a miestny p. organista. Slzili sme všetci za ním, keď bolo uložené jeho telo do matky-zeme. Ale keď aj nebude už telesne medzi nami, jeho pamiatka bude dlho-dlho nám pred očami a v našej myšli. Odpočinutie večné daj mu, ó Pane!

Chýrečný kazateľ *Abraham a Sancta Clára*, nemoce rozličných ľudí, dľa ich stavu a zamestnania, pomenoval takto: Obchodníci majú obyčajne žltacku, pravotáři zomierajú väčšinou na stvrdnutie srdca, žiakov zničí zimnica lenivosti, mladí ľudia vôbec trpia na krátkozrakosť a slabosť sluchu, krčmári majú najviac vodnatieľku, dlžníci trpia na všelijaké porážky údov a skupáni majú obyčajne lámku, predovšetkým v rukách.

M. Č.

Podakovanie. Vručne vďaky vzdávam presladkému Srdcu bl. Panny Marie, že ma v mojich prosbách vyslyšať a z mnohých veľkých súžení a biedy vyslobodiť ráčila. Preto odporúčam vrele všetkým utrápeným dušiam, aby sa k tomuto presladkému Srdcu s dôverou utiekaly a pomoc uňho hľadaly, lebo nebolo ešte nikdy počut, že by prebl. P. Maria bola koho opustila, kto sa len k nej s celou dôverou utiekal a ju o pomoc prosil, alebo o prímluvu vzýval. C. J. V.

SOZNANIE. Dolupodpísaný týmto soznávam, že som sv. Omšu za všetkých odberateľov a čitateľov „Kráľovnej sv. Ruženca“ za milosť vytrvanlivosti v dobrom 3. marca odsúžil.

V Tek. Sv. Beňadiku, dňa 3. marca 1928.

Matej Buček, farár.

Prošime o láskavú odpoveď všetkých, ktorých sa týka: M. Mankovecky, M. Belleg: List ku 159 kor. nedošiel. — M. Sabolova v Bačkove: 55 kor. na čo je poslané? — M. Busova v Sečovciach: Na čo ste poslali 60 kor.? — J. Seman v Silváši: 70 korún na čo bolo poslané? — Etela Gašpar v Amerike: 700 kor. na čo bolo poslané? — M. Makara v Lansforde: List ku 300 kor. 60 hal. nedošiel. — Kto nám poslal z Ameriky prostr. State Bank of Binghamton 600 kor.? — Kto nám poslal cestou Cunard Steamship Comp. Lid. 130 kor.? --

Tlačil „LEV“ knšhtl. a naklad. spolok účasť spol. v Ružomberku.